12 పేజీలు అణా: ప్రారంభం 1930 R. No. M. 3152.

జమీన్‌రైతు

"Zamin Ryot" Nellore.
(A National Kisan Weekly)

సంపాదకుడు:
నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు.

సంవుటం 12 | శుక్రవారము : నెల్లూరు : 24—10—41 | సంచిక 43

రష్యా భీషణసంగ్రామం

మాస్కోకు మూడుపర్శక్కలా జర్మనుల ముట్టడి — పర్శిభుత్వకేంద్రాన్ని మాస్కోనుండి క్యూబిషేవుకు మార్చుట — బ్రిటీషువారివిమానాలు రష్యాలోకలిసిపోరాడుమన్నవి— అమెరికాసప్లయిలకు వాయుమార్గాల ఏర్పాట్లు — జపాన్ కొత్త మంత్రివర్గ నిర్మాణం— జపాన్ మెట్టకారివ రష్యాలో పోట్లాడుటకు శక్తి లేదు; ఫసిఫిక్ సముద్రంలో దక్షిణం విజృంభించడా:కి చమురులేదు — ఇక బహుళా కాయిల్యాండునుమూర్తిం మింగవచ్చు—

[మా ప్రత్యేక అంతర్జాతీయ విశ్లేషకి]

రష్యా

యీవారం రషియా-జర్మనీయుద్ధం మతింత విషమస్థితిని పొందింది. మాస్కోవరకూ జర్మన్లు వచ్చికేకారు. ఆభినవ చిత్తూర్ వామధేయాన్ని పొందిన ఒడెస్సా జర్మనుల వశమైంది. రషియ నులు తమ ప్రభుత్వాన్ని మాస్కోకు ఆగ్నేయుం గా 550 మైళ్లదూరంలో ఉన్న క్యూబిషేవు అనే పట్టణానికి మార్చికేకారు. అన్నిదేశాల రా యభార వర్గాలూ ఈపట్టణంచేరుకున్నవి. ఉత్తర రంగంలో రషియన్ సేనాపతి వొరోషిలావ్, జర్మన్‌ల వాయుకుడైన వాన్‌లీబ్ యొక్క సేనను లెనిన్‌గ్రాడ్‌కు రాకుండా ఉండేట్లు ఇల్‌మన్ సరస్సు దగ్గర ప్రతిఘటనచేసి నిలిపి ఉ న్నాడు. మధ్యరంగంలో రష్యాసేవాని టిమో షెంకోసేనలు కొంత అపజయాన్ని పొందినా జర్మనులు ఒకేచోట కేంద్రీకృతం గాకుండాఉం డేట్లు చేయగలిగాడు. ఓరెల్‌ను తిరుగా రష్యన్లు వశపర్చుకున్నారు. ఇప్పటికేమధ్యరంగయుద్ధంలో జర్మనులుఅసంఖ్యాకంగానశించిపాయ్యారు. ఒడె స్సా రంగంలో ఎందరో హతులై పాయ్యారు. ఉత్తర ప్రదేశాలలో అప్పుడే చలికాలం ప్రారం భమై, దట్టమైనమంచు కురుస్తున్నది. సాధీలకు కష్టాలు అధికమాతూన్నవి. రషియా యుద్ధరం గంలో బ్రిటిషు వైమానికదళాలుకూడా పాల్గొం టున్నవని ఇప్పుడు తెలుస్తున్నది. వైమానిక దళ పరికరాలు ఒకమార్గంలోనూ, వైమానికులు మరో మార్గంలోనూ వచ్చి రహస్యంగా చేరుకొని యి పుడు బ్రిటిషు విమానములు రాంస్పాటమ్ ఇన ర్వుడ్ అనే న్యూజీలాండు సేనాపతి ఆధిపత్యం లో పనిచేస్తున్నవి.

మిత్రమండలి సహాయం

మాస్కోలో మూడు రాజ్యాల (బ్రిటను, అమెరికా, రషియాల) సమ్మేళనం జరుగకము నుపే అమెరికా బ్రిటనుల సహాయం రషియాకు చేయతూపచ్చినది. బ్రిటిష్‌విమానాలు లెనిన్‌గ్రా డు యుద్ధరంగంలో ఉండడమేకాకుండా యి క్కడుంచిన్నీ, మధ్య ప్రాచ్యరంగంనుంచిన్నీ, కాకసస్ ప్రాంతాలనుంచిన్నీ కార్జియాకమను నుండా బుడెన్నీ సేనానికి సహాయంచేయడానికి సరఫరాలు ఆయుధసామగ్రులు మొదలైనవి పంప బడినవి. రషియా వీటిని తీసుకోవడం కాకుండా ఆంగ్లేయులకూ అమెరికన్లకూ కావలసిన ముడి సరకులిస్తున్నది. రషియా-అమెరికాల మధ్య సర కులు చేరేనిమిత్తం వాయువిహార మార్గాలు ము ఖ్యముగా ఉపయోగపడుతవి. దేశంలో వ్యాపార అక్కరలకు పనికివచ్చేట్లు వాయుమార్గాలు వేయ బడియున్నవి. ఇవేకాక సైనికమార్గాలు కూడా ఆకాశపథంలో అప్పుడే నియమింపబడినవి. మా స్కో కేంద్రంగా ఎన్నో వాయుమార్గాలు ఏర్ప డుప బడినవి. వానిని ఇప్పుడు కొంచెం మార్చ వలసివస్తుంది. మాస్కోనుంచి 2100 మైళ్ల దూ రంలో సైబీరియాలోనున్న నోవోసిబిర్స్క్ అనే పట్టణ విమానాశ్రయానికి ఒకగొప్ప వాయుమా ర్గము పోతూంది. అక్కడనుంచి 3400 మైళ్ల దూరంలోఉన్న వ్లాడివాస్టక్ పట్టణానికి విమా నాలు పోతున్నవి. వ్లాడివాస్టక్ మార్గంలో అమెరికావారి సహాయం ఇప్పటివరకూ చేరుతూ వుంది. ఇకమీదట ఇరాక్‌నుంచి వాయుమార్గం లో ఆన్నిసరఫరాలూ రషియాకుపంపబడవచ్చును రషియాకు కాస్పియన్ సముద్రానికి దక్షిణంగా "కుల్"అనే సైనికనిలవరం వుండడంచేత యిది వీలవుతుంది. చలికాలం మొదలు పెట్టడంవల్ల ఉత్తరం మర్మాన్‌స్కోరేవు ప్రాంతాలనుంచి బ్రిటిష్‌వారి సహాయం రావడంకష్టం. అందువల్ల యిరాక్ మార్గం ఉపయోగపడుతుంది. ఈవిధం గా సహాయం చేయడంవైనసే రషియావిజయం ఆధారపడివుంది. ఉక్రైన్‌లోని సారవంత ప్రదే శము హిట్లర్ ఆధీనాన్నిపొందింది. ఇంకా కాక సస్ ప్రాంతాలకే హిట్లరు వచ్చాడంటే ఆర్జిన్ జయించడం కష్టసాధ్యం. ప్రస్తుతంలో ఈప్రాం తాలు పోయినందువల్ల రష్యాకు వీంవట్టంగా సోవి యట్ సైన్యాలు లెనిన్‌గ్రాడ్‌నూ మాస్కోను చేతులలోఉంచుకొని ఇంకా ఏఋీణానికి విస్తరిస్తే రషియావారిచేతిలో నూటికి 100 వంతులు పె ట్రోలు, 100 వంతులు క్రోమ్, 100 వంతులు రాగి, ఆదేభాగం సీసము, తుత్తినాగము, మాంగ నీను 65 వంతులు, ఉక్కు 55 వంతులు, యం త్రోత్పత్తి 50 వంతులు, బొగ్గు 39 వంతులు, యి నుము 37 వంతులు, పిగ్‌ఐరన్ 35 వంతులు, అల్యూమినియం 8 వంతులు ఉంటుంది. అట్లుకా కుండా సోవియట్ సైన్యాలు వాల్గావరి వరకూ కాము చెల్లిపోయినట్లయితే ఈ వుత్పత్తివిధానం కొంచెమే తగ్గుతుంది. కాని పెట్రోలుమాత్రం 25 వంతులు తగ్గిపోతుంది. వాల్గావరిని దాటినా, డాన్‌నదిని దాటినా, ఆప్పుడు రషియాకు తీరని నష్టంవస్తుంది. కాబట్టి ఇట్టి పరిస్థితులకు తావివ్వ కుండా వుండడానికి మిత్రమండలివారి సహాయం పనిచేస్తూఉంది.

జపాన్ మంత్రాంగం

రాజీనామా

రష్యాయుద్ధం ప్రస్తుతం విషమించడమున్నా, జర్మనులు మాస్కోవరకూ ముమ్మరంగా ఎత్తి రావడమున్నా చూచి సమయం బాగాఉందని జపానువాళ్లు తలపైకెత్తివస్తున్నారు. జర్మనులకు పత్తాసిఆని చేరేగాని ఇంతవరకూ జర్మనీకి తగిన సహాయం జపాను చేయలేదు. ప్రస్తుతం, వుండే కోనోయీ రాజకుమారుని మంత్రాంగం రాజీ నామాఇచ్చి తిరుగా సైనిక వాణిజ్యాధిపతుల సహ కారంతో ఒకమంత్రాంగం ఏర్పడింది. దీనిఉద్దే శం విశ్వోధిరాజ్యాలకు సామభూతి చూపించడమే. పసిఫిక్ ప్రాంతాలలో (తూర్పుపుట్టు) జపానును ఆప్పుడప్పుడూ లేవనెత్తి వారి సర్కస్‌ఫీట్లకు బ్రిటిష్‌వారూ అమెరికావారు భయపడి తమ సైన్యాలను కొన్నింటినైనా అక్కడికి పంపరా అనేఅభిప్రాయం జర్మనీకివుంటుంది. మరి ఇప్పట్లో రషియన్లకు సైబీరియాపైపుగా ముట్టడివస్తుంది అనేభయం కల్పిస్తే బాగుంటుందని జర్మనీ ఈ నూతన మంత్రివర్గ ఏర్పాటు చేయడానికి మూల కారణంగా వుండవచ్చును. నాజీల పంచమదళ ప్రచారం జపానులో విరివిగా పాకుతూంది అన డానికి వీలుత్రిం సందేహములేదు. పోయిన మం త్రాంగంలో మాట్సువోకా (జపానుమంత్రి) పని వానికీకూడా వాజీలేకారణం. మా ట్సు వో కా యూరోపులో సంచారంచేసి ఆక్కడ జర్మనీ జిత్తులుగమనించి రావడం, జర్మనులు మాస్కో- వారితో రాజీచేసుకోవడంచూచి జపానుకు సం దిగ్ధస్థితి ఏర్పడింది. బెర్లిన్‌వారు మాట్సువోకాకు తగినగౌరవం చూపలేదు. యూరోపులో ఇటలీ వీలాను జర్మనీ గులాముగా ఆవసరమైనప్పుడు గలభాకెపడానికీ, కలవరంపుట్టించడానికీ, కారణ మైందో అలాగే పసిఫిక్ ప్రాంతాలలో జపాన్ ఉండాలని జర్మన్ ఆశయం. మాట్సుఓకా వూరు చేరడం తరువాత రష్యా-జర్మనీసంధి, మరి తర్వాతే ప్రస్తుతి భయంకర యుద్ధప్రారంభం జర్మ నిని జపాన్ సందేహించేట్లు చేసినవి. అందువల్ల మట్సుఓకా పతనం అయింతర్వాత ఏర్పడినమం త్రాంగంలో అమెరికా బ్రిటనుల సహకారానికి జపాన్ పాటుబడింది. ఇప్పుడు జర్మన్‌లు విజ యవంతంగా రష్యన్‌యుద్ధం సాగిస్తున్నారని అభిప్రాయంలో తిరుగా జపాన్ విజృంభిస్తూంది సైబీరియాప్రాంతానికి సరిహద్దులో ఒకమిలియన్ సైన్యాన్ని నిలిపింది. మారివ మంత్రాంగంలో యుద్ధాన్ని వాంఛిస్తూండే సైనిక-వాణిజ్యాధి వారులు ప్రబలంగా వున్నారు.

రష్యావారి తూర్పుహద్దు

జపాన్‌వారి ఈ ఎత్తు ఆంతర్యమనలిగించింది. ఇంతవరకూ రషియా పశ్చిమరంగంపైన వుండే మనవీక్షణలు రషియా తూర్పుప్రాంతాలకి మరల వలసి వచ్చింది. సోవియట్ రష్యా తూర్పు సరి హద్దు 6000 మైళ్లవరకూవుంది. ఆర్జనిస్తానము యొక్క వాయువ్యకొననుంచి ఆడ్డముగాగీతగీస్తే మంచూరియాదేశం వ్లాడివాస్టక్‌కు దక్షిణంగా వుండే సముద్రందగ్గరి కలసే పర్శిదేశంవరకూవుంది రష్యా తూర్పుహద్దు. కాబట్టి రష్యా ఈ పెద్ద సరి హద్దును మాత్రమే కాకుండా సైబీరియా తీర ప్రాంతం ఫసిఫిక్ సముద్రంవైపు వుండేదాన్ని కూడా కాపాడుకోవలసినట్లు వీర్పడుతుంది.

ఆర్జనిస్తానంవైపు ఉండే 800 మైళ్ల హద్దు వరకూ ఏమీ ఫరవాలేదు సోవియట్‌కు భయం లేదు అనే అభిప్రాయం ఉండవచ్చు. కాని హి ట్లర్ కాకసస్‌ను సమీపించినట్లయితే మాయిల కాలువకీ, ఇరాక్‌మాసెల్‌కీ, పర్షియన్ సింధుశా ఖ హిందూదేశ మార్గాలకీ, రాజమార్గంఏర్పడడమే కాకుండా ఆర్జనిస్తానం ప్రజ్వలించి వెనక భాగం నుంచి యూరల్ ప్రాంతంలో చేరుకొందామనే ఊహ తో రష్యాపైనియుద్ధం సాగించవచ్చు. ఇప్పటికే ఆర్జనిస్తానంలో నాజీప్రచారం ప్రాకిఉన్నది. రష్యాకు వుపయోగంగా ఆర్జనిస్తా నం వుండడం అసంభవం. ఇండియాపైకి రావడానికి మునుపు హిట్లరు ఈమార్గాన్ని ఉప యోగిస్తాడు. రషియాకున్నూ ఇండియాకున్నూ 100 మైళ్లుమాత్రమే సాధారణసరిహద్దుఉందని లెం వరూ అనుకోరు. కాని ఈహద్దులో హిమాలయ పర్వతములవే అయ్యపిండం ఒకటి ఏర్పడిఉంది. కాబట్టి ఒకవిధంగా చూస్తే రషియా ఇండియా ద్వారం అని చెప్పవచ్చు. రషియాకు తూర్పు హద్దులో చెప్పుకోదగినవారు జపాన్‌వారు. వీరు జర్మనులు గెలిచేట్లు అగుపడితే వారిపైపూ, గసి యన్లు గెలిచేట్లు అగుపడితే అన్నివిధాలా మాకే భావం చూపిస్తూఉంటారు.

రష్యా - జపానుల అసిధారావ్రతం

సంవత్సరాల పర్యంతం ఒకరొకరిని వమ్ము కుండా రష్యా జపానులు కాలంగడుపుతున్నవి. యుద్ధం మినహా మిగతి అన్నిద్వైధభావాలూ పూర్తిగా రేకెత్తివున్నవి. వైతా జపాను యుద్ధం లో రషియా సీవాపు చేస్తుండిన చేస్తూన్న సహా

(కొరవరీ.వ పేజీలో)

నెల్లూరు

దశారా గలాటా విచారణ

—*—

16 తేది నుండి విచారణ వివరాలు- హిందువుల పక్షం విచారణంతా **20** తేదితో మొగిసింది. **21** తేదినుండి మహమ్మదీయుల విచారణ ప్రారంభం. ఇక ప్రభుత్వం పక్షం ఉంది. ఎట్లయినా విచారణ ఈవారమంతా పడుతుంది.

[మా ప్రత్యేక విలేకరి]

16 తేది:

కొల్లా సత్యనారాయణ

ఘనాది 4 ఘంటలప్పుడు 29 తేదివాడు నేను కాశా వంకెరుమాల్లుశెట్టిగారి అంగడివద్దకువెళ్లుతుంటిని, నేను పోవునపుడు పోలీసులు వంకెరుమాల్లుశెట్టి దుకాణంలో జొరబడి కొట్టుతూవుండిరి. ఆ కొట్టులో కూర్చుండి ఉండినవారు పెద్దమనుష్యులనియు వారినికొట్టుట అన్యాయమనియు చెప్పితిని. సర్కిల్ ఇనస్పెక్టరు దుర్భాషలాడుతూ నన్నుకొట్టెను. జి. వెంకటశేషయ్య, వి. సుబ్బారావు, రాఘవులుశెట్టిగార్లకు కూడా దెబ్బలుతగిలెను. కె. యల్. రామారావునుకొట్టిన దెబ్బలవల్ల రక్తంవచ్చింది. కె. శ్రీనివాసరావు నేను, రామారావును తీసికొని జిల్లాజడ్జి ఇంటికి వెళ్లితిమి. జిల్లాజడ్జిగారు ఊరులోలేనందున కలెక్టరు వద్దకు వెళ్లితిమి కలెక్టరుగారు వచ్చి తానుడాక్టరుకానియు, తనఇల్లు ఆనుపత్రికాదనియు చెప్పెను. దెబ్బలుతిన్నవానిని చూడలేదు. తరువాత రామారావును ఆనంతవారాయణ డాక్టరువద్దకు తీసికొనివెళ్లి చికిత్సచేయించితిని. ఈగాయములు తిన్నవానిని ఆధికారులవద్దకు తీసికొనిపోవుటకు కారణం- వారు వానికి చికిత్సచేస్తారనికాదు. ఈలాంటి ఘోరాలను మున్ముందుచేయకుండా నివారింతురని ఉద్దేశపడితిని. పాదిలి సర్కిలుఇనస్పెక్టరుగారిమీద నష్టపరిహారమునకు నోటీసుకూడా ఇవ్వబడింది.

ఆమంచర్ల హనుమంతరావుగారు

1898, 1899 లో మానవేధకరాజ కలెక్టరుగా వుండినపుడు జిల్లామేజిస్ట్రేట్ బంగళానుంచి కొందరు పోలీసుల సహాయంతో దసరారోజులలో నేనొక ఉత్సవాన్ని నడిపించితిని. బజారులోని కలశమహల్ మీదుగా ఆఉత్సవం పోయింది. కొందరు చెట్లమీదనుండి రాళ్లువిసిరిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు వారినిదింపి, అరెస్టుచేయించి, శిక్షించెను. ఆవుత్సవంలో పులివేషాలు, ఏనుగవేషాలు, ఆడవేషాలు ఉండినవి. ఆరోజులలో లాఠీచార్జీలులేవు.

అన్నదేవుల గోవించరెడ్డి

నెల్లూరులో ఆనాదిగా హిందువులు పులివేషాలు వేసికొనే వాడుకవుందనియు, ఆది తనకు స్వయముగా తెలుసుననియు, మసీదులవద్ద హిందువులు మేళములు వాయించుటకూడా వాడుకయేనియు, 1918 ప్రాంత్యములలో వివాదములు బద్దివలనను సివిల్ కోర్టుకు వెళ్లవలసి వచ్చినదనియు, హిందువులు తమ వాక్కులను వ్యాయస్థానముల మూలముగ పరిష్కరించుకొనినవి, ఆధికారులు పోయేటపుడే తాను ఆసభలో చేరితిని. మా వాళ్ళలకొరకు పోరాడవలెనని నేను కోరితిని. 1-9-41 దివ నేను, ఆధ్యక్షుడు ఉదేశింపుకై వైసెన్సులకొరకు జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారివద్దకు వెళ్లితిమి. ఇరుపక్షాలు జరుపుతుండిన శాంతిప్రయత్నాలలో జిల్లాకలెక్టరుగారు ఏలాటి సహాయం చేయజాలరనుకొంటిమి. మసీదులలో ప్రార్థనచేసేసమయంలోతప్ప ఇతరిసమయములలో మేళములు వాయించే విషయంలో రాజీ జరుపుతామని కలెక్టరు, సూపరింటెండెంటుగారు 14 తేది తెలియజేసిరి. ముసల్మానులు అంగీకరించలేదు. రాయబారాలు తెగినతర్వాత ఆధికారులు వైసెన్సులు ఇస్తామని ఆశలు కల్పించిరి. అందుచేత ఆధికారులను ఆభినందిస్తూ సభలో తీర్మానించాము. మేము సభలో ఆధికారులు వాగ్దానంచేసి ఆధికారులచేతులు కట్టివెయ్యడములు కొనలేదు. సభానిర్వాహకులు పెద్దమనుష్యులే. నేను ముఖ్యంగా పెద్దపులివేషాల వైసెన్సుల కొరకువెళ్లితిమి. 21 దిన తాము డి.యస్.పి.పూర్తిగా పరిశీలించితిమి, 22 తేదిన హోటింగు జరిగింది. పైడా సుబ్బరామయ్య, నేను మాట్లాడితిమి, మనమెంత చట్టబద్ధులమైనా ఆధికారులు గౌరవించుట కాదంటిని. ఎనము ఒకటిగా నిలబడకుంటే లాభం లేదంటిని. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, డి.యస్.పి. ల వల్లనే యీ భేదము మరింత పెరిగినది. మస్లిములను బహిష్కరించమని నేను చెప్పలేదు. హిందూవస్తువులను కొనుడని చెప్పితిని. కె. రామనాధం ఏమిచెప్పినాడో వాకు తెలియదు. "వైహిందూ" హర్తాల్ తీర్మానములు చేశారు. నిరసనభావాలుగా వల్లకుండాలుధరించమన్నాను. వల్లజండాఉత్సవం చేయ్యమనలేదు. హిందూమహాసభకుగా చందాలు వసూలుచేశాము కాని, దశారాకుగా కాదు. పులివేషాలు వేసిన వారికి హిందూమహాసభ డబ్బుఇవ్వలేదు. 23 తేది వెంటనే యేలాటి దౌర్జన్యం జరుగలేదు.

దశారాలో జరిగిన గలభాలలో నేను లేను. కాల్పుల విషయంలోకూడా వాకు స్వయంగా ఏమీ తెలియదు. కాల్పులో మునుపాడు ఆవటికి వెళ్లితిని. 23 దిన బజారులోకి వైసికిడొంటులో కూడా వెళ్లినాను. మస్లిం-హిందూ పాపులు మూసివేశారు. మా టాకీలను ఎందుకు ఆరెస్టు చేశారో కనుక్కొనుటకు స్టేషనుకు వెళ్ళినాను. మేము ఉత్సవానికి కోరినటయిము, ప్రార్థన గంటలు ఆంశే గంటలు మార్చుకొనుటకు మాకు అభ్యంతరంలేదన్నాయి. 8 గం॥ ఉత్సవం ముగియడానికికూడా ఆంగీకరించాము. హిందువులు కట్టుగా వుండాలి అన్నానుగాని ముస్లిములను ద్వేషించమనిచెప్పలేదు. పరిస్థితులు చెడుటకు ఆధికారులకు సామర్థ్యము లేనందునసేగాని, హిందూసభవల్ల గాదు. ముస్లిములమీద దౌర్జన్యం జరగనే లేదు. రెండు లెగలవారిబంకులు త్రోసివేయబడెను హిందువులను నిందలపాలుచేయుటకు ముస్లిములు ఇట్లు చేసిరని వాకు తెలిసింది. దశారా తర్వాత కొందరు ముస్లిములను వాకరినుండి నిలిపివేసిరేమోగాని దానికి దశారాకు సంబంధంలేదు. 1919 దీపావళిపాడే ఉత్సవం జరిగింది. లైసెన్సు ఇవ్వడంలో ఆధికారులు ఇబ్బందిపడిరిగాని, ముస్లిములు అడ్డుతగిలిరి. శాంతము, న్యాయము కొందరికావలెనుగాని, న్యాయములేని శాంతి పరిహాస్యాస్పదము. హిందూ-ముస్లిం సఖ్యతయే హిందూసభ అవసరము. మసీదులవద్ద మేళములు వాయించుట ప్రాధమికయంకాదు. దానికి కారకులు ఆధికారులే. అన్ని వేళలలోను మతమేనాటి నెల్లూరిలోనే కొండు మసీదులవద్ద ప్రార్థనకాలంలోకూడా మేళములు వాయిస్తాము. రంగనాయకులపేట గోపురం వీధిలోను సంతపేటలోనువుండి మసీదులవద్ద మేళములు వాయింతురు. పల్లెలలో యీ ఆచారం లేదు.

—కొరవ ప్రక్క- పేజీతో.

భాపు వెళ్లితిమనియు, వారు ఊరిలోలేరని తెలిసి, కలెక్టరుగారివద్దకువెళ్లి, దబ్బులుతిన్నవానిని చూపించవలచితిమనియు, కలెక్టరుగారువచ్చి తనతో మాట్లాడిరనియు, తాను డాక్టరుకాదని, ఇది ఆనుపత్రికాదని చెప్పెనియు, తర్వాత రామారావును తీసుకొనివచ్చి ఆవంతవారాయణ డాక్టరువద్ద చికిత్సచేయించితిమనియు తెలిపెను.

సి. సుబ్బారావుగారు

నంకెరుమాల్లుశెట్టిపాపులో వాకుభాగంలేదు. (గుమాస్తా) నేనున్నా కొందరూ మాఅంగడిలో కూర్చొనిఉంటే సర్కిలున్న, కొందరు కాక్టేబిల్సు మాఅంగడి ప్రవేశించారు. నన్ను, వాతా రాఘవులుశెట్టినీ, ఇతరులనుకొట్టిరి. నేను మావ్యాపారంవిషయం మాట్లాడుకొంటు వుంటిమి. సర్కిలు, ముగ్గురు కాక్టేబిల్సు మాఅంగడిలో ప్రవేశించారు. 4-5 గురు ప్రవేశించారు. 20 మంది బైటవుండిరి. పోలీసులు రాగానే ప్రజలు చరుగెత్తసాగిరి. పోలీసులం తిరిమిరి. మేము అంగడిమూసి తాళంవేశాము. సర్కిల్ మాతలుపు కాలితోతన్నినాడు. తలుపు బద్దలైంది. నన్ను రాఘవులుశెట్టినీ కొట్టివారు. వాకు రెండుదెబ్బలుతగిలినాయి. ఆసమయంలో కొల్లాసత్యం అచటికివచ్చినాడు. వారు వ్యాపారంచేస్తున్నారు వాళ్లను ఎందుకు కొడతావయ్యా అన్నాడు. వానికికూడా దెబ్బలుతగిలినవి. లాటీతోపాడిచికొట్టి, మెడపెట్టి నెట్టినారు. నేను సర్టిఫికేటు తీసుకోలేదు. 23 ది పాపులు మూసినారు.

డి. ఉమామహేశ్వరరెడ్డి

ఈవూరికి నేను కొన్నాళ్లు ఆక్టింగ్ గ్రామునసబ్‌గా వుంటిని. 23 తేదివాడు నేను పి. సి. సుబ్రహ్మణ్యం అనేవ్యక్తితో మాట్లాడుతూ వుంటిని. ఆ వీధిలోకి కొందరు పరుగెత్తివారు. ఒక G. H. కానిస్టేబిల్ నన్ను భుజముమీద కొట్టినాడు. బాయ్యేవాళ్లను ఎందుకు కొడతావు అన్నాను. తిరిగి కొట్టినాడు. నేను రోడ్డులో వుండిన డి॥ సూపరెంటువద్దకు వెళ్లినాను. నా కథఆంశావిని తానేమి చేయజాలననెను. డి॥కలెక్టరు 100 గజాలలో వుండినాడుగాని వానితో నేను మాట్లాడలేదు.

17 తేది:

అన్నదాత ఆదినారాయణయ్య

నరసిమ్మళపు పంచాయితీ సమయంలో నేను హాజరైనాను. వాతోకూడ వేమూరిలక్ష్మీయ్య, పాటూరుసుబ్బరామయ్య గానలుకూడా వుండిరి. షణ్ముగం మొదలియారు పంచాయితీజరిపించారు. కాల్పులు జరిగినచోటికి సంబంధించినవారి నొకరిని పంచాయతీదార్లుగాఉంటే బాగుంటుందని సూచించానుగాని వామాటవినలేదు. పాల్ కాగితంమీద వ్రాసిన తనస్టేట్‌మెంటు చదువుతూ వుండెను. ఆసంగతిని నేను షణ్ముగంగారికి చెప్పితిని. మాట్లాడవద్దన్నారు. హిందూమహాసభకు మాతన జీవము పోయుటకే తాను ఆసభలో చేరితిని. మా వాళ్ళకొరకు పోరాడవలెనని నేను కోరితివాడను. 1-9-41 దివ నేను, ఆధ్యక్షుడు ఉదేశింపుకై వైసెన్సుకొరకు జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారివద్దకు వెళ్లితిమి. ఇరుపక్షాలు జరుపుతుండిన శాంతిప్రయత్నాలలో జిల్లాకలెక్టరుగారు ఏలాటి సహాయం చేయజాలరనుకొంటిమి. మసీదులలో ప్రార్థనచేసేసమయంలోతప్ప ఇతరిసమయములలో మేళములు వాయించే విషయంలో రాజీ జరుపుతామని కలెక్టరు, సూపరింటెండెంటుగారు 14 తేది తెలియజేసిరి. ముసల్మానులు అంగీకరించలేదు. రాయబారాలు తెగినతర్వాత ఆధికారులు వైసెన్సులు ఇస్తామని ఆశలు కల్పించిరి. అందుచేత ఆధికారులను ఆభినందిస్తూ సభలో తీర్మానించాము. మేము సభలో ఆధికారులు వాగ్దానంచేసి ఆధికారులచేతులు కట్టివెయ్యడములు కొనలేదు. సభానిర్వాహకులు పెద్దమనుష్యులే. నేను ముఖ్యంగా పెద్దపులివేషాల వైసెన్సుల కొరకువెళ్లితిమి. 21 దిన తాము డి.యస్.పి.పూర్తిగా పరిశీలించితిమి, 22 తేదిన హోటింగు జరిగింది. పైడా సుబ్బరామయ్య, నేను మాట్లాడితిమి, మనమెంత చట్టబద్ధులమైనా ఆధికారులు గౌరవించుట కాదంటిని. ఎనము ఒకటిగా నిలబడకుంటే లాభం లేదంటిని. బిల్లా మేజిస్ట్రేటు, డి.యస్.పి. ల వల్లనే యీ భేదము మరింత పెరిగినది. మస్లిములను బహిష్కరించమని నేను చెప్పలేదు. హిందూవస్తువులను కొనుడని చెప్పితిని. కె. రామనాధం ఏమిచెప్పినాడో వాకు తెలియదు. "వైహిందూ" హర్తాల్ తీర్మానములు చేశారు. నిరసనభావాలుగా వల్లకుండాలుధరించమన్నాను. వల్లజండాఉత్సవం చేయ్యమనలేదు. హిందూమహాసభకుగా చందాలు వసూలుచేశాము కాని, దశారాకుగా కాదు. పులివేషాలు వేసిన వారికి హిందూమహాసభ డబ్బుఇవ్వలేదు. 23 తేది వెంటనే యేలాటి దౌర్జన్యం జరుగలేదు.

దశారాలో జరిగిన గలభాలలో నేను లేను. కాల్పుల విషయంలోకూడా వాకు స్వయంగా ఏమీ తెలియదు. కాల్పులో మునుపాడు ఆవటికి వెళ్లితిని. 23 దిన బజారులోకి వైసికిడొంటులో కూడా వెళ్లినాను. మస్లిం-హిందూ పాపులు మూసివేశారు. మా టాకీలను ఎందుకు ఆరెస్టు చేశారో కనుక్కొనుటకు స్టేషనుకు వెళ్ళినాను. మేము ఉత్సవానికి కోరినటయిము, ప్రార్థన గంటలు ఆంశే గంటలు మార్చుకొనుటకు మాకు అభ్యంతరంలేదన్నాయి. 8 గం॥ ఉత్సవం ముగియడానికికూడా ఆంగీకరించాము. హిందువులు కట్టుగా వుండాలి అన్నానుగాని ముస్లిములను ద్వేషించమనిచెప్పలేదు. పరిస్థితులు చెడుటకు ఆధికారులకు సామర్థ్యము లేనందునసేగాని, హిందూసభవల్ల గాదు. ముస్లిములమీద దౌర్జన్యం జరగనే లేదు. రెండు లెగలవారిబంకులు త్రోసివేయబడెను హిందువులను నిందలపాలుచేయుటకు ముస్లిములు ఇట్లు చేసిరని వాకు తెలిసింది. దశారా తర్వాత కొందరు ముస్లిములను వాకరినుండి నిలిపివేసిరేమోగాని దానికి దశారాకు సంబంధంలేదు. 1919 దీపావళిపాడే ఉత్సవం జరిగింది. లైసెన్సు ఇవ్వడంలో ఆధికారులు ఇబ్బందిపడిరిగాని, ముస్లిములు అడ్డుతగిలిరి. శాంతము, న్యాయము కొందరికావలెనుగాని, న్యాయములేని శాంతి పరిహాస్యాస్పదము. హిందూ-ముస్లిం సఖ్యతయే హిందూసభ అవసరము. మసీదులవద్ద మేళములు వాయించుట ప్రాధమికయంకాదు. దానికి కారకులు ఆధికారులే. అన్ని వేళలలోను మతమేనాటి నెల్లూరిలోనే కొండు మసీదులవద్ద ప్రార్థనకాలంలోకూడా మేళములు వాయిస్తాము. రంగనాయకులపేట గోపురం వీధిలోను సంతపేటలోనువుండి మసీదులవద్ద మేళములు వాయింతురు. పల్లెలలో యీ ఆచారం లేదు.

—కొరవ ప్రక్క- పేజీతో.

సి. ఆర్. సి. రెడ్డి

(మెయిల్ విలేఖరి)

పైవిశ్వనాథంగారు చెప్పినమాటలన్నీ యదార్థమేనని వీరు బలపరచుచూ కలెక్టరు చెప్పిన మాటలు అంశ ప్రాముఖ్యములని గమనింపక, మాట వరుసకు చెప్పినానని తలచి తాము సత్రికలకు పంపలేదని చెప్పెను.

కామరాజుగడ్డ శ్రీనివాసరావు

తాను రామారావునుతీసుకొని సత్యనారాయణ గుప్తతోకూడ ముందు జిల్లాజడ్జిగారి బంగళా వెళ్లితిమనియు, వారు ఊరిలోలేరని తెలిసి, కలెక్టరుగారివద్దకువెళ్లి, దబ్బులుతిన్నవానిని చూపించవలచితిమనియు, కలెక్టరుగారువచ్చి తనతో మాట్లాడిరనియు, తాను డాక్టరుకాదని, ఇది ఆనుపత్రికాదని చెప్పెనియు, తర్వాత రామారావును తీసుకొనివచ్చి ఆవంతవారాయణ డాక్టరువద్ద చికిత్సచేయించితిమనియు తెలిపెను.

చుండి విశ్వనాధం

(హిందూ పత్రికా విలేఖరి)

ప్రతి సోమవారం తమ పత్రికావిలేఖరులతో సంభాషిస్తానని డి॥ మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పినందున నేను, మెయిలుపత్రిక విలేకరి, ఆంధ్రపత్రిక విలేకరి వారి దర్శనానికి వెళ్లితిమి. ఈపారి గడచిన రెండేండ్లమాదిరి గాకుండా మంచిఏర్పాట్లు చేస్తానని చెప్పిరి. మూత్రాలుమాత్రము పాతవేసినీ, హిందువులుమాత్రం ఆల్లరిచేయకుండా చూడాలి అని చెప్పెను. ఆలాగా హిందువులు ప్రవర్తించకుంటే వారు రెండువేల సంవత్సరాలవరకూ మరవరాదని పాఠమును నేర్పిస్తానని తెలిపిరి. దశరాలో నేను పురవీధులలో తిరుగుతూవుంటిని. కొందరు కాక్టేబిల్స్ నెంబర్లు లేకుండా కనబడిరి. R. D. O. గారికి యీసంగతిని యెరుకపరచితిని. వారు మొదట నామాటలు నమ్మలేదు. కాని కొందరు నెంబర్లులేని పోలీసులనుచూచి, స్టేషనుకువెళ్లి డి. యస్. పి. తో మాట్లాడిరట. నాటనుంచీ నెంబర్లుఉండినవి. 'సక్రమంగా హిందువులవ్యవహరించకుంటే గుణపాఠము నేర్పుతా' నన్నాడు కలెక్టరుగారు. యీమాటలు చెప్పినపుడు మాటనమనసు ఆన్నాడనుకుంటిని. గాని ఇది నిజంగా వుంటుందనుకోలేదు.

సి. ఆర్. సి. రెడ్డి

(మెయిల్ విలేఖరి)

పైవిశ్వనాథంగారు చెప్పినమాటలన్నీ యదార్థమేనని వీరు బలపరచుచూ కలెక్టరు చెప్పిన మాటలు అంశ ప్రాముఖ్యములని గమనింపక, మాట వరుసకు చెప్పినానని తలచి తాము సత్రికలకు పంపలేదని చెప్పెను.

కామరాజుగడ్డ శ్రీనివాసరావు

తాను రామారావునుతీసుకొని సత్యనారాయణ గుప్తతోకూడ ముందు జిల్లాజడ్జిగారి బంగళా వెళ్లితిమనియు, వారు ఊరిలోలేరని తెలిసి, కలెక్టరుగారివద్దకువెళ్లి, దబ్బులుతిన్నవానిని చూపించవలచితిమనియు, కలెక్టరుగారువచ్చి తనతో మాట్లాడిరనియు, తాను డాక్టరుకాదని, ఇది ఆనుపత్రికాదని చెప్పెనియు, తర్వాత రామారావును తీసుకొనివచ్చి ఆవంతవారాయణ డాక్టరువద్ద చికిత్సచేయించితిమనియు తెలిపెను.

LISSEN
DOVER
Price Rs. 225/-
Consult:
Radio Mart
Radio & Electrical Engineers
Trunk Road :: Nellore.

నెల్లూరు గలాటా విచారణ

(2-వ పేజి కొరవ)

పేశే లేదు. ఎద్దులు పాడుస్తు, గుర్రాలు తన్నే టప్పుడు తప్ప హిందువులు మేళములు ఆపకూడదు. అందుకుగా రెండుజరలు ఉంటవి. ముస్లిములకు సాముదాయక ప్రార్థనకాలములు గలవుగానీ, సర్వకాలసర్వావస్థలలోను వీరు ప్రార్థన చేస్తారని నాకు తెలియదు.

పులివేషాలు కూడ హిందూమతాచారము లే. ఒక నెల్లూరులోనే దానికి ఆక్షేపణ. డిక్రీ తర్వాత ఒక గవర్నమెంటుతో కలిగివుండిన పెద్దమనిషి మూలంగా యీ జగడం వచ్చింది. హిందువులు, మహమ్మదీయులు కలిసి వేషాలు వేసేవి. మహమ్మదీయులు ఎందుకువేస్తారో నాకు తెలియదు. మావాక్కులు మాకు కావాలి. హిందూ వ్యాపారము పెరగాలి. వరదరాజులునాయుడు జరిపిన సభలో నేనులేను. ఆంధ్రప్రజ నేను చదవలేదు. హిందువులమీద ముస్లిములు యిదివరకు సర్దట్లు పడితే రక్షించుకోడానికి తయారుగా వుండమన్నాను.

ఐతా రామయ్య శెట్టిగారు

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవాలయ ధర్మకర్తలు, పెద్దవ్యాపారులు. పులివాహనమును విజయదశమినాడే కన్యకాపరమేశ్వరికి ఉపయోగింతుము. 40 వత్సరములుగావుంది. 1916 వరకు హిందువులు మసీదులవద్ద మేళములతో వుత్సవం జరిపేవారు. వానితోకూడా పులివేషములుండేవి. 1917 లో మొహరము, దశారా కలిసినపుడు హిందువులకు పులివేషాలకు అనుమతిఇవ్వబడలేదు. హిందువులు దావావేసి డిక్రీపొందినారు. 1919 లో మసీదులముందర మేళాలతో ఉత్సవం జరిపినారు. 1926 లోకూడ జరిపినారు. 1916 నుండి 1933 వరకు పులివేషాలేలేవు. ఏటేటా పోలీసువారిని అడుగడం వారు ముగించడం. 1919 లో నరకచతుర్థినాడు గలభాజరిగింది. కలెక్టరు హిందువులు ఆయుధములు పట్టరాదని నిషేధిస్తూ వుత్సవానికి లైసెన్సుఇచ్చినారు. పోలీసుస్టేషను వద్దకురాగా ప్రక్కసందులోనుంచి ముస్లిములు కత్తులతోవచ్చి ఉత్సవంమీదపడ్డారు. అపుడు డిప్టీకలెక్టరుగారులేరు. ముస్లింగుంపుమితిమీరింది. ఆర్. సుబ్బరామయ్య కాల్పులకు ఉత్తరువుఇచ్చినారు. ఇద్దరు చచ్చినారు. కొందరకు గాయాలు తగిలినవి. తర్వాత ఉత్సవం జరిగిపోయినది. కలెక్టరు తర్వాత లైసెన్సు నిరాకరించడానికి కారణమేమో తెలియదు. మరల 1926 లో లైసెన్సు ఇచ్చారు. ఉత్సవం శాంతంగా జరిగిపోయింది.

ఒంగోలు వెంకటరంగయ్య

రంగనాయకులపేటలో గోపురంవీధికి 100 గజాలలో ఒకమసీదువుంది. ఈ మసీదుముందర రంగనాయకులఉత్సవం మేళముగతో పోతుంది. చండిక, కాళి, అను స్త్రీదేవతలకు సింహములు, పులులు వుంటవి. మతగ్రంధాలలో ఆదిస్పష్టంగా వుంది. శక్తిపూజలకుగా దశారా ఏర్పడింది. రంగనాయకులపేటలోనిమసీదు సందులోవుంది. ఆ సందుగుండా ఉత్సవాలుపోవు. శైట్ అనువార సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగా వుండేలో ... లో హిందువులు పులివేషాలు వేసేవారు. ముస్లిములు పులివేషాలకు ఆక్షేపిస్తుండలేదా అని ప్రెసిడెంటు అడుగగా, శైట్ దొరకాలంలో సింహంవేషాన్ని కూడా ఆక్షేపించేవారు. అనిరి.

వంకా లక్ష్మీనారాయణ

నేను వ్యాపారసంఘానికి కార్యదర్శిని. ఒక రోజు హర్తాలుచేయుమని హిందూసభవారు కోరినారు. పిల్లకాయలు నల్లజండాలు వూరేగించడము, పోలీసులు కొట్టడమువల్ల శాంతంలేకుండా వచ్చింది. అందుచేత అంగళ్లు మూయవలసి వచ్చింది. 20 వ పోలీసులు పావులలో ప్రవేశించారు. వెంటనే మేము గవర్నరు ఆద్యాయిజరువారికి టెలిగ్రాము, ఉత్తరముపంపాము. మాసభలో 100 మంది సభ్యులున్నారు. ఛీఫ్ సెక్రెటరీ గారికి, కలెక్టరుకు, డి. యస్. పి. గారికి మా తీర్మానాలు పంపినాము. 29 దిన లాటీచార్జి జరిగింది. పోలీసులకు దెబ్బలుతగిలినవేమో నాకు తెలియదు.

కె. రంగయ్య

నావయస్సు 62. నాకు 25 సంవత్సరాలనుండి 40 సత్సరములవరకు హిందువులు పులివేషములు వెయ్యడం నాకు తెలుసును. నేను, మాసోదరుడు పులివేషాలు వేసినాము. ఇతరులుకూడా వేశారు. మానవేంద్రరాజా కాలంవరకు ఏమిఆక్షేపణలూ యెరగము. 1916_17 లో గలభా ప్రారంభించింది. కోర్టులో కేసువేసినాము వేసినవారిలో నేనొకడను. మాకు పులివేషాలు మసీదులముందు మేళాలు తరతరాలుగా వాడుకఅని చెప్పేము వారి సాముదాయక ప్రార్థనసమయాలలో మేము నాయించము.

యన్. యస్. కృష్ణమూర్తి

(వకీలు)

29 తేది నేను మూలపేటలో మా ఇంటిలో మిద్దెమీద వుంటిని. మా ఇంటికి పడమట తప్పెటలు వినబడినవి. మా ఇంటివద్ద రోడ్లుకలిసేచోట కొందరు పిల్లలు కనబడిరి. కొంతసేపటికి పోలీసు బస్సు రాజవీధిలోకిపోయింది. కొన్నినిముషాలకే తుపాకిగుండ్లు వినబడ్డవి. మాఇంటిమీదుగా కొందరు పిల్లలు పరుగెత్తిరి. పోలీసులు కాల్చినారని చెప్పిరి. ఒక స్త్రీ పెద్దిరాజువారివీధిలో పడిపోయిందని తెలిసింది. రెండునిముషాలలో డిప్టీకలెక్టరు, తన దఫేదారుతోకూడాపోయి పెద్దిరాజావారివీధిలోకి పోయినారు. నేను ఆ సందులోకి పోతిని. సారంగపాణికూడా నాతో వచ్చినాడు పాటూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డివాకిట రక్తంమడుగు కట్టి వుండినది. కొంచెం ఉత్తరంగా ఇంకొక రక్తంమడుగు ఉండింది. R. D O. గారు ఒక వసారా అరుగుమీద కూర్చుని, అప్పయ్య బడి నర్సారెడ్డిగారలతో మాట్లాడుతువుండినాడు. ఇంతలో దక్షిణంనుంచి సర్కిల్, డి. యస్. పి. వీధిలోకి వచ్చినారు. ఉత్తరంనుంచి వస్తూండిన గుంపులను పోలీసులు చెదరగొట్టుతూ వుండిరి. మేము ఇంటికిపోతిమి. మాకు రాళ్లుకనబడలేదు. మా ఇంటికి దగ్గరనే R. D. O. ఇల్లు. 3 నిముషములలో కాల్పులుజరిగినచోటికి నడిచిపోవచ్చును. మా ఇంటిమీదనుండి పెద్దిరాజువీధి కనపడదు. రాళ్లనుగా నేను చూడలేదు. 23, 24 తేదులలో దొలుగను పోలీసులు ఎందుకు తిరిగిరో నాకు తెలియదు.

యం. హనుమంతరావు

(వకీలు)

29 తేది 4.15 లకు కాల్పులు జరిగినవి. పులివేషాలు ఆడినది నేను చూచినాను. మహాలక్ష్మమ్మ దేవాలయంవద్ద 3 గ్గురు కానిస్టేబిల్సు ఉండిరి. టాంటాం శబ్దముఆగిపోయింది. నేను లోపలికి వెళ్లితిని. వైటాకర్లపాలే (4.15 లకు) ఒకపిల్లవాడు, ఒకపిల్ల తుపాకిదెబ్బకు పడిపోయిందని పరుగెత్తివచ్చినాడు. నేను వెంటనే పెద్దిరాజావారివీధికి సైకిల్‌మీద పోయినాను. పాటూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డి వాకిటిలో ఒకపిల్ల రక్తంలో పడివుండెంది. ఒక ముసలాయనకి కాలినుండి రక్తంగారుతూవుండెంది. తలమీద దెబ్బతగిలిన పిల్లవాడు అచట కూర్చొని ఉండినాడు. అప్పయ్య మాసందులోనే చికిత్స చేస్తుండినాడు. పిల్ల చచ్చినట్లే చెప్పినారు. ఆ వీధిలోగుంపులుకనబడలేదు. నేనుచనిపోయినపిల్ల వద్దకు పోయినపుడు 2 కానిస్టేబిల్సు ఉండినారు. నేను తర్వాత ఇంటికివెళ్లినాను. సారంగపాణిగానీ, కృష్ణమూర్తిగానీ నాకు కనబడలేదు.

*

తర్వాత ప్రెసిడెంటుగారు కాల్పులుజరిగిన స్థలమును స్వయముగా చూచుటకువెళ్లిరి. వారితోకూడా R. D. O, D S P వగైరాలును ఆమంచర్ల కృష్ణరావు, వైడా సుబ్బరామయ్య వగైరాలును పత్రికావిలేఖరులును వచ్చిరి. ప్రెసిడెంటుగారు చుట్టుప్రక్కల సందులుగూడా పరిశీలించెను. అచట బడి నరసారెడ్డి గారికిని D. S. P. గారికిని కొంచెము వాగ్యుద్ధంకూడా జరిగింది

18 తేది:

కాల్పుల విచారణ

యం. వెంకటసుబ్బయ్య అనువతడు 23 తేది ట్రంకురోడ్డుమీదుగా పోతుండగా, తన తలమీద లాటీదెబ్బ తగిలి తాను క్రిందపడిపోతినని చెప్పెను.

బడి నర్సారెడ్డి

29 తేది సాయంత్రం 4 ఘంటలప్పుడు మా మేనల్లుడు కనబడకుంటే వెదుకుచు వైటికి వచ్చితిని. మూలస్థానేశ్వరవీధిలో కొన్ని టాంటాంలు వినబడ్డవి. అందుచేత పెద్దిరాజావారివీధితట్టుకు వస్తిని. అప్పుడే పెద్దిరాజువారివీధికి దగ్గరగా రాయజవీధిలో ఒక పోలీసులారీవచ్చి దిగింది. ఒక సర్జంటు, ఇద్దరు కానిస్టేబిల్సు దిగినారు. వారు నన్ను నిలవమన్నారు. వీధి గుమ్మమువద్ద వుండే కొళాయివద్ద వారు నిలిచినారు. సర్జంటు ఉత్తర్వుఇవ్వగానే ఇద్దరు కానిస్టేబిల్సున్ను పెద్దిరాజావారివీధిలోకి తిరిగి కాల్చినారు. తక్షణం బస్సుయొక్క పడమటగా వెళ్లినారు. అప్పుడు రాజాగారివీధిలో గాని, పెద్దిరాజావారివీధిలో గాని గుంపులులేరు. నేలమీదకూడా రాళ్లులేవు. బస్సుమీదగానీ, పోలీసులమీదగాని రాళ్లు పడలేదు. కానిస్టేబిల్సు కాల్చినతర్వాత నా మేనల్లుని వెదుకుతూ పెద్దిరాజావారివీధిలోకి పోతిని. పాటూరు సుబ్బారెడ్డివాకిటికి పోగా ఒకపిల్ల తుపాకిగుండు తలలో తగిలి, ఒక మాదిగపిల్లవానికి దెబ్బతగిలి మూలకు ఒరిగివుండెను. ఒక ముసలివాడు ఒక మనిషిని ఆనుకొని ఉండెను. అతని కుడికాలినుండి రక్తము కారుచుండెను. ఇదంతా పాటూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డి వాకిట జరిగింది. 20 నిముషములకు R. D. O. గారు వచ్చారు. వారితోకూడా పోలీసుసర్జంటు కానిస్టేబిల్సు వచ్చారు. "నేను ప్రెస్సు చేసుకొని వస్తానంటినే ఇంతలో ఎందుకు తొందరపడ్డారు" అంటూవుండినాడు R. D. O. గారు. పోలీసులు ఊరకుండినారు. గుంపులు ఎవరటూ లేరని యును, అనవసరంగా కాల్చిరనియూ, చెప్పితిని.

—కొరవ ప్రక్క-పేజీలో

డోంగ్రేగారి

బాలామృతము

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టియున్ను, బలమున్ను ఆరోగ్యము నిచ్చును.

విశ్వనాధ నేత్రాంజనం.

కంటిపొరలు, పుక్కిలు, దుర్మాంసము మొదలగు సమస్త కంటివ్యాధులు పొట్టిపెంచిని దైనను, ఆపరేషన్ లేకయే, శాశ్వతముగ కుదుర్చును. వెల 15 గ్రా. రూ. 1-0-0.

అడ్రస్: ప్రొప్రైటరు. డా. పి.వి.సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, విశ్వనాధ ఆయుర్వేద వైద్యశాల, ఒంగోలు.

(పోస్టేజి వేరు)

రాధాగోపాల్ కంపెని.

పేరుబడసిన బంగారు, వెండి

నగల వ్యాపారులు

305 & 306 చిన్నబజారు :: :: నెల్లూరు

నెల్లూరు గలాటా విచారణ

—●—

(3-వ పేజీ కొరవ)

●

విచారిస్తున్నాడు అధికారి. అరగంటకు డి. యస్. పి. వచ్చినాడు. కొత్త డి. యస్. పి. పక్కలు, మరికొందరు పోలీసుఆఫీసర్లు వచ్చినారు. గుంపులులేనిచోట కాల్చినారని నేను డి. యస్. పి. తో చెప్పినాను. "శాస్త్రి మాట్లాడక నోరుమూసుకో" అన్నాడు ఆయన. వీరితో చెప్పి లాభంలేదని నా దోవన నేను పోతిని. 8 ఘంటలకు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు వచ్చారు. నిన్నటి దినము (17-10-41) విచారణాధికారి క్రిస్ట్లీ దొరవారు వచ్చినపుడు వారికి నేను విన్నవించుకున్నాను. జరిగినదంతా గట్టిగా చెప్పినాను. తుపాకిశబ్దము విన్న 15 నిమిషాలకు కాల్పులు జరిగినవి. ఆవీధి మొగుదలకు మాయిల్లు 60-70 గజాలలో వుంది. గాని 30 గజాలుదాటి నన్ను పోలీసులు రానివ్వలేదు వీధిలో ఎవరూలేరు. నేను ఉండినచోటినుండి ఆసందు లోపలిభాగం కనబడదు. బస్సు ఆదారిగానే వారు దిగినారు. సందులోకిపోను కొంతకాలం పట్టింది. నన్ను అచోటికి వారు పోనియ్యలేదు. వారునిలబడ్డారు ఫైర్ అన్నాడు. కాల్చినారు. నేను భయపడి ఒక స్తంభమువెనక దాగినాను. నేను వెళ్లునప్పటికి దెబ్బలు తగిలినవారుగాక 7-8 మంది ఉండిరి. తర్వాత గుంపులు చేరినారు. సందులో గుంపులుండినవో నేను చెప్పలేను. దెబ్బలుతిన్న పిల్ల ఆసందులో కాపురంలేదు. మాదిగపిల్లవాడు కూడా ఆవీధివాడుకాడు. ముసలాయనది ఆవీధే. ముసలాయనయిల్లు 10-15 గజాల దూరములో వుంది. R. D O వచ్చినపుడు నేను సందులోనే వుంటిని వారు ఏబండిలో వచ్చిరో నాకు తెలియదు. గుంపులులేరు. రాళ్లు పడలేదు. బస్సులో 10-15 మంది కానిస్టేబిళ్ళు ఉండిరి. రాజవీధిలో గుంపులులేరు. రాళ్లు ఉండిన యెడల R. D. O. గారిని ప్రమాణంచేసి చెప్పమనండి. హెచ్చరికకూడ లేదు. హెచ్చరికవుండి వుంటే నాప్రాణాలకోసం నేను పారిపొయ్యేవాడిని. నేను మహాసభ మెంబరును. రాజభక్తిగలవాడను.

రంగనాయకమ్మ

నేను మూలపేట గరల్ స్కూలులో అయ్యవారమ్మను. మాఇల్లు మూలస్థానేశ్వరవీధిలో పెద్దరాజా వీధికి మొగటనుంది. కాల్పుల విషయం నాకు తెలుసును. మహానవమి సోమవారంనాడు సా॥ 4 గం॥కు మూలస్థానేశ్వరవీధినుండి 4 పెద్దపులులు వచ్చి 20, 25 పిల్లలతోకూడా 10 నిమిషములు మావాకిట ఆడినవి. మహాలక్ష్మమ్మ దేవళమునుండి కొందరు కానిస్టేబిల్సు వస్తున్నారని తెలిసి, బాలురు, పులులుతిరిగి మూలస్థానేశ్వర వీధికి పడమరగా వెళ్లినవి. కొందరు పిల్లలు పెద్దరాజా వీధికి వచ్చినారు. వెంటనే యీ బాలురు అరిగీ పరిగెత్త సాగిరి. నేను గబగబ మిద్దెయెక్కితిని. మిద్దెమీదికి ఆసందుఅంతా కనబడుతుంది. పెద్దరాజావారివీధికెట్టుకు తిరిగి ఒకసర్జంటున్ను, తుపాకుల గురిపెట్టి ఇద్దరు కానిస్టేబిల్సున్ను నిలచి ఉండిరి. రెండు నిమిషాలలో రెండుతుపాకి గుండు శబ్దాలువినబడ్డవి. ఒకపిల్ల వెంకటసుబ్బారెడ్డి వాకిటిలో పడిపోయింది. పెరటిదోవన నేను అచటికి పరుగెత్తితిని. ఆబిడ్డ బోర్లపడి ఉండినది. మెడకు తగులుకుపోయి రక్తం ప్రవహిస్తుండింది. దగ్గరనే ఒక ముసలాయన కాలిలో గుండుతగిలి పడిపోయినాడు. ఆయనకు కూడా రక్తం కారుతూవుంది. మాదిగపిల్లవానికి దెబ్బ తగిలి వుంటదిగానీ, గాయంగాదు అతడు గోడకు అనుకొని ఉండినాడు. అప్పయ్య చికిత్సచేస్తుండినాడు. నాగభూషణము మరి కొందరు స్త్రీలు వుండిరి. అచట రాళ్ళు కనబడలేదు. R. D. O. గారు రాగానే నేను వెళ్ళిపోతిని.

మా ఇంటిలో మగవారులేరు. నేను ఒంటిగా వుంటాను. ఆసందులోగుంపుఎవరూలేరు. రాజవీధిలో కూడ ఎవరూ కనబడలేదు. సర్జంట్ కానిస్టేబిల్సు తప్ప మరెవ్వరూ నాకు కనబడలేదు. పులులు పోయిన 2, 3 నిముషములకు తుపాకి గుండ్లు వినబడ్డవి. పోలీసులారీ నేను చూడలేదు. నేను మిద్దెమీదికి వెళ్ళినపుడు కానిస్టేబిల్సు కాల్చుటకు సిద్ధముగావుండిరి. సర్జంటుచేత తుపాకిలేదు. కానిస్టేబిల్సుచేతిలో తుపాకులుండినవి. R. D. O. తో కూడా కొందరు పోలీసు అధికారులువచ్చిరి, బడి వరసారెడ్డిని నాకుతెలుసును. వారిది మూలాపేట.

తక్కోలు సిద్ధమ్మ

కాపురం పెద్దిరాజావారివీధి. మాఇల్లు పాటూరి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి ఇంటి ఎదుటి సందులో వుంది. వెంకటసుబ్బారెడ్డి వరండాలో కూర్చునేవాడుక. తుపాకిగుండుతిన్న వరదయ్య మా బావగారు గుండుపడ్డప్పుడు నేను, ఆయన వెనకవుంటిని. దెబ్బతోకూడా వెనకపడ్డాడు. ఒక ఆడపిల్ల, ఒక మాదిగవాడికికూడ దెబ్బతగిలింది. వరదయ్య ముసలివాడు చాలానేపటినుండీ అక్కడ ఉంటిమి. తర్వాత ఇంటికివచ్చాను రాళ్ళు యెక్కడా పడలేదు. శబ్దముకూడాలేదు వరదయ్య ఇంకా ఆసుపత్రిలోనే ఉన్నాడు. 10 మంది పిల్లకాయలు ఆవీధిలోకివచ్చి అప్పుడే తిరిగిపోయినారు. కాల్చినపుడు శబ్దమూలేదు, మనుష్యులూ లేరు, రాళ్ళూపడలేదు. రాయజీవీధిలో కూడా గుంపులులేరు. నేను పొయ్యేటప్పుడు అధికారులెవరూలేరు. కాల్చినతర్వాత చాలా మంది వచ్చారు.

బి. వెంకమ్మ

మాతండ్రి పసుమర్తి వెంకటసుబ్బయ్య. కాపురం పెద్దిరాజావీధి. దక్షిణాన్నుంచి మొదటిఇల్లు మాది. రాయజీవీధిలో యేమోసందడిగావుంటే చూడడానికి బైటికివచ్చాను. మాయిల్లు తూర్పుముఖంగావుంది. కాల్పులసంగతి నాకుతెలుసు. మహానవమినాడు. సాయంత్రం రంగనాయకమ్మ యింటిమీదుగా టాం టాం శబ్దము వినబడింది. మావాకిటిలోకివచ్చాను. ఒకసర్జంటు, ఇద్దరు కానిస్టేబిల్సు గబగబ వచ్చారు. ఫైర్ ఫైర్ అని వినబడ్డది. నేను ఇంట్లోకి పరుగెత్తినాను. రెండు గుండుశబ్దములు వినబడ్డవి. పిల్లచచ్చింది చచ్చింది అని అరిచారు. నేను అచటికి పరుగెత్తినాను. పిల్ల పడిపోయింది. ముసలాయన వెనకకు పడ్డాడు. మాదిగపిల్లవాడు గోడకు అనుకొని ఉండినాడు. ఆశ్చర్యం నేను చూడలేకపోయినాను. నేను ఇంటికిపోయినాను. నాకు రాళ్లు ఎచ్చటా కనుపించలేదు. గుంపులు అసలే లేరు. తలుపులు అన్నీ మూయబడివుండినవి. మావాకిటకి వరండాలేదు. సందులోకిదిగి చూచాను. టాంటాం వినబడ్డపుడుకూడా అచట యెవరూలేరు. తర్వాత 5 నిముషాలకు పోలీసులువచ్చారు. ఫైర్ అన్నారేగానీ, కాలుస్తారని నేనుఅనుకోలేదు. అప్పుడే కాల్చినారు.

అన్నమ్మ

కాల్పులసంగతి నాకుతెలుసును. గోవిందురెడ్డి ఇంటిప్రక్కనే మాయిల్లు. మాయింటివాకిట బస్సు నిలిచింది. ఒకసర్జంటు ఇద్దరు కానిస్టేబిల్సు దిగినారు. పెద్దిరాజావారి వీధికెట్టు పోయినారు. ఫైర్ అనుశబ్దము నాకువినవచ్చింది. రెండుగుండ్ల శబ్దమువినవచ్చింది. వెంటనే వార్లువెళ్ళిపోయినారు. బిడ్డచచ్చింది, చచ్చిందని అందరూ అరిచారు. నేనుకూడా పరిగెత్తినాను. బిడ్డబోర్లపడివుండింది. వరదయ్య ఆయన ముందరిచేతులలో వెనకకు పడివుండినాడు. మాదిగపిల్లవాడు గోడకు అనుకొనివుండినాడు. తూర్పునగాని, పడమటగానీ, గుంపులులేవు. రాళ్లులేవు. పోలీసులమీదగాని, బస్సుమీదగానీ రాళ్లుపడలేదు.

బస్సు తూర్పునుండి వచ్చింది. బస్సులో ఇంకా ఎవరైనా ఉండిరేమో నాకుతెలియదు. బస్సు ఆగగానే వారు దిగినారు. కొళాయివద్దకు నడిచి పోయినారు. మావాకిట వరండాలో నేను నిల్చుకొని ఉంటిని. కొళాయివద్దకుపోగానే, 'ఫైర్' అన్నాడు. ఫైర్ అంటే తుపాకి అనుకున్నాను. ఇది జరిగినతర్వాత ఫైర్ అంటే ఏమో తెలుసుకున్నాను. మాఇంటినుండి పెద్దిరాజావారివీధి కనబడదు.

పసుపులేటి మహాలక్ష్మమ్మ

కాపురం పెద్దిరాజావారివీధి వయస్సు 26. మాఇల్లు రాజవీధికి ఆనుకొనిఉంది. బండ్ల వెంకమ్మ ఇంటికి ఆనుకొనిఉంది. టాంటాం శబ్దము వినబడ్డది. మాబిడ్డలు అటెట్టుకు పరుగెత్తినారు. (పిల్ల, పిల్లవాడు) పిల్లకాయలను తెచ్చుటకు బైటకి వచ్చినాను. ఒకసర్జంటు, ఇద్దరుకానిస్టేబిల్సు నిలబడిఉండినారు. మాబిడ్డలను తీసుకొని ఇంటికి పోయినాను. రెండు తుపాకిదెబ్బలు వినబడినవి. బిడ్డలను లోపలవదలి బైటకిపరుగెత్తినాను గలభాగావుంది. పాటూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డి ఇంటిపైపుకువెళ్లినాను. అచట గుంపులులేరు. మా వీధిలోగూడా గుంపులులేరు, రాళ్ళుకూడా లేవు. మాఇల్లు వెంకమ్మ ఇల్లు ఒక మొగముగనే వున్నవి. నేను ఇంటిలోనుంచి బైటికిరాలేదు R. D. O. వచ్చినాడని మాత్రము విన్నాను.

పిట్టి రామమ్మ

కాల్పుల విషయం నాకుతెలుసు. కొళాయికి రెండోయిల్లు మాది. నేను బైటికి వచ్చినప్పుడు తుపాకిశబ్దము వినబడినది. అన్నమ్మవాకిట బస్సు నిలబడివుండినది. ఒకసర్జంటు, ఇద్దరుకానిస్టేబిల్సు నిలబడిఉండిరి. కాలుస్తామంటుండినారు. నేను వెళ్ళిపోయినాను. నేను రెండు తుపాకిదెబ్బలు విన్నాను. ఒకరు చచ్చిపోయినారని చెప్పినారు. అచటికి పరుగెత్తినాను. పోలీసుబస్సు అన్నమ్మ వాకిటఉండినది. తూర్పునగానీ, పడమటగానీ, ఎవరూలేరు. నేను పెద్దిరాజవీధికి పోగా ఎవరో కొందరు దెబ్బలుతగిలినవారికి చికిత్సచేస్తుండినారు ఆశ్చర్యం నేను చూడలేకపొయ్యాను. నేను వెళ్ళిపోయినాను. అచట ఎక్కడకూడా రాళ్లు కనబడలేదు. ఎవరికీకూడా రాళ్లదెబ్బ తగలలేదు. తుపాకిశబ్దమువిని ఆవీధిలోకి పోతిని. కాల్పులకు ముందు ఆవీధిలో ఎవరువుండిరో నాకు తెలియదు. అన్నమ్మ వాకిటముందర రెండెద్దులబండి గానీ, ఒంటెద్దుబండిగానీలేదు. బ్రాహ్మణవీధిలో టాంటాం వినబడ్డది. పులులు కనబడలేదు. కాల్చుటకు ముందు హెచ్చరిక చేయనేలేదు. ఫైర్ అన్నాడు కాల్చినారు.

అన్నదేవుల వెంకట్రామిరెడ్డి

నేను బెంచిమేజిస్ట్రేటుగా వున్నాను. రాజాగారి వీధిప్రక్కన వుండే బోడిరెడ్డిగారివీధిలో కాపురము. పెద్దిరాజావారివీధి రాజవీధికి వుత్తరంగా వుంది. కాల్పులుజరిగినప్పుడు నేను అక్కడనే వుంటిని. 4.30 గం॥లకు టౌనులోకి రాను బయుల్దేరితిని. రాజవీధిలోకి రాగానే పోలీసు

—కొరవ ప్రక్కపేజీలో

డాక్టర్ సి. ఎ. కె. చార్య

పల్లు స్పెషలిష్టు

బృందావనం, నెల్లూరు.

ఆంధ్రదేశమునందు నాడిని పరీక్షించి, సాధ్యా సాధ్యముల నిర్ణయించుటయందు అగ్రగణ్యులు, దీర్ఘవ్యాధి చికిత్సయందు నిపుణులు.

కన్సల్టేషన్ ఫీజు రు. 1-0-0

టవున్లో ఇంటికి వచ్చుటకు 2-0-0

గురువారం సాయంత్రంనుంచి, ఆదివారం సాయంత్రం వరకు నెల్లూరులో వుందురు.

ఒకసారి "వెల్ కమ్" బీడీ త్రాగిచూచిన దాని సువాసన, శ్రేష్టత మీకు తెలియగలదు—

స్కూలు

పుస్తకాలు

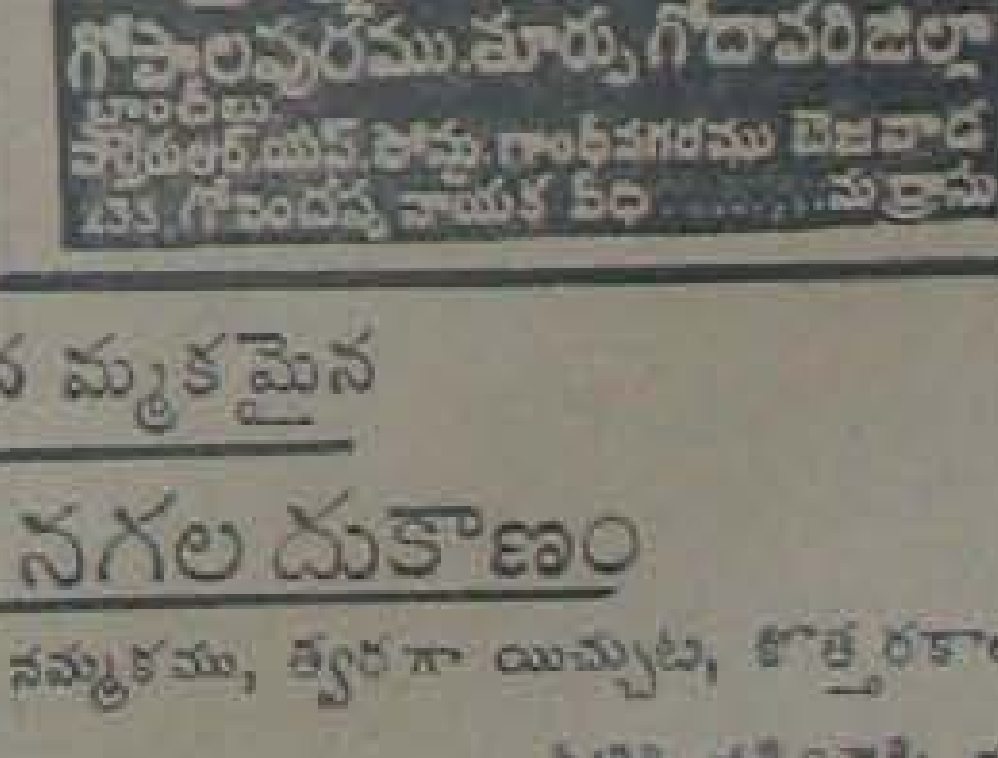
హైస్కూళ్లకు - ఎలిమెంటరి స్కూళ్లకు - అన్నిస్కూళ్లకు ప్రతిపుస్తకం ఇక్కడ దొరకుతుంది. ధరలు తక్కువ. అయ్యవార్లకు కమీషన్ లిబరల్ గా యివ్వబడును—

జయప్రభాత్ కంపెనీ,

బుక్ సెల్లర్సు,

(పొత్తూరు లక్ష్మయ్య అంగడిప్రక్క)

బజారు — నెల్లూరు.

నమ్మకమైన

నగల దుకాణం

నమ్మకము, త్వరగా యిచ్చుట, కొత్తరకాలు.

★ వీటికి ప్రసిద్ధికెక్కిన అంగడి ఏది?

గుండాల వెంకట సుబ్బారెడ్డి అండ్ సన్స్

చిన్నబజారు :: నెల్లూరు.

150 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతి చెందిన

మదనమంజరి మాత్రలు

ధాతుక్షీణత మలబద్ధకము, స్వప్న స్ఖలనము వీటికి ఉత్కృష్టమైన గుణమును ఇచ్చును. ఇవి రక్తమును, వీర్యమును, అధిక బలమిచ్చి దేహమునకు క్రొత్త ఉత్సాహంకలిగించును. వెల డబ్బీ రు 1

మదనమంజరిఫార్మసీ, సైనాబజారు, మదరాసు

నెల్లూరు: ఆర్యన్ ఫార్మసీ, ట్రంకురోడ్డు. కావలి ఓరియంటల్ స్టోర్సు.

నెల్లూరు గలాటా విచారణ

(8-వ పేజీ కొరవ)

బన్సు ఎదురుపడ్డది. అన్నమ్మవాకిట ఆగింది. సర్జంటు, కానిస్టేబిల్సు దిగిశారు. ఎందుకు దిగిశారో ఆని చూడడానికి నిలిచాను. "రండి" అని సర్జంటు ఇద్దరు కానిస్టేబిల్సును పిల్చాడు. పెద్దరాజావారివీధికి ఎదురుగా నిలిచారు. నిమిషం సేపు నిలిచివారు. సర్జంటు కాల్చమన్నాడు. రాజవీధిలో సుంపులేలేరు. రాళ్ళుకూడాలేవు. బన్సుమీదగానీ, పోలీసులమీదగానీ రాళ్ళుపడలేదు. వారు కాల్చడానికి సందేహించారు. తిరిగీ కాల్చమన్నాడు. కాల్చివారు. ఇటుఅటు చూచివారు. వారిపద్దకు నేను వడిచినాను. ఎందుకు కాల్చినారయ్యా ఆన్నాను మీరువెళ్లండి అవ్వారు. ఆ బన్సు ఎవరిదో వాకు తెలియదు. డ్రైవరు మహమ్మదీయుడు ఆయనపేరు వాకుతెలియదు. గుర్తింపగలను. పెద్దరాజావారివీధినుండి ఏడుపులు వినవచ్చినవి. స్త్రీలు పురుషులు చేరివారు. పాటూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డివాకిట దెబ్బలుతిన్న వారుండిరి. ఒకపల్లెవారిపిల్లకు తలలో దెబ్బతగిలింది. 10 నిమిషాలు అక్కడవుంటిని. తర్వాత రాజవీధిలోనిలిచివుంటిని. పెద్దరాజావీధిలోకూడా రాళ్ళు కనబడలేదు. ఎవరూ రాళ్ళురువ్వలేదు. బిడ్డను అన్యాయంగా చంపినారుఆని ఆడవాళ్ళు ఏడుస్తుండిరి. 10 నిమిషాలకు పోలీసుబన్సు తిరిగీ వచ్చింది డిప్టికలెక్టరు సర్జంటు పోలీసులు వచ్చారు. నేను వారితోకూడా వెళ్ళితిని. "నీవు ఎందుకుకాల్చితివి. నేనువస్తుంటే" అన్నాడు ఆర్. డి. ఓ. సర్జంటుపలకలేదు. అన్యాయంగా కాల్చినారు అని బడి వరసారెడ్డి ఆర్.డి.ఓ. తో అన్నాడు. నేనువిచారిస్తున్నాను మీరు ఊరుకొండి అన్నాడు. ఆర్.డి.ఓ. దెబ్బతిన్నవారిని ఆసుపత్రికి తీసుకొని పొమ్మన్నాడు. ఆరగంటలో డి. యస్. పి. గారు వచ్చినారు. వీరితోకూడా కొందరు పోలీసులుండిరి. డి.యస్.పి. ఆర్.డి.ఓ. మాట్లాడుతుండగా, బడి నరసారెడ్డి అన్యాయంగా కాల్చినారండీ అన్నాడు. డి.యస్.పి. గారు "మాసుకోకోరు" అన్నాడు. అన్యాయంజరిగితే "ఎందుకండీ నోరుమూయమంటారు" అన్నాను నేను. "వీకేంతెలుసు. రాళ్ళువడ్డని. వారుఅందుకుకాల్చివారు" అన్నాడు. "కళ్ళు వున్నాయి కదా చూడండి రాళ్ళుఎక్కడనైనా వున్నవో" అని నేను అన్నాను. సమయం వచ్చినపుడు చూపిస్తా" అంటూ సన్నె వురిమిచూచాడు. వీరితోమాట్లాడి లాభంలేదని ఊరకుంటిని. 7-30గం॥కు కలెక్టరుగారువచ్చినారు. వారితోకూడ డిప్టినూపరెండెంటు ఇతరులు వచ్చినారు. డి.యస్.పి. గారు వారికియెదురువచ్చినారు. ఏమి జరిగింది అన్నాడు కలెక్టరు. కలెక్టరుగారు కృసత డిప్టినూపరెండెంటుతో వీధిపేరు అడిగినారు. వారు వాచాయ చూచినారు. వన్నడు గుతువాడని నేను కరంతుల్లావీధి అన్నాను. కృసక నూపరెండెంటు అలాఎందుకు అంటారండి అన్నాడు. వారికాలంలో జరిగింది వారి జ్ఞాపకార్థం అసేరు పెట్టుకుంటామండి అన్నాను. పోలీసులు వన్ను వెళ్లమన్నారు. నేనువెళ్ళితిని. మా తండ్రి హిందూమహాసభ ఉపాధ్యక్షుడు. మూలపేటలో హిందూసభకాళ్ళు వుందేమో వాకు తెలియదు. నేను పైటికివచ్చినాను బన్సువచ్చింది. ముందు ఇర్వురుదిగినారు. ఇతరులు తర్వాత దిగినారు. బన్సు తూర్పువుంచి వచ్చింది. వారుదిగిన 2-3 నిమిషములకు కాల్చులు జరిగినవి. వాకు 10అడుగులలో బన్సునిలిచింది. నరసారెడ్డి తనయింటికి తూర్పుగావుండెను. సర్జంటు ఇటు ఆటుచూచి కాల్చుమన్నాడు. హెడ్‌కానిస్టేబిలేలేదు. కాల్చిన తర్వాత ఒకటికిరెండు రౌండ్లు ఇటుఅటుచూనాడు, ఎందుకుకాల్చిరని నేను వారిని తెలుగులో అడిగితిని. ½ గంటలో బన్సు తిరిగివచ్చింది. పడమటినుంచిపోయింది. బన్సులో కాల్చిస్టేబిల్సు ఉండిరో, లేదో వాకుతెలియదు. నరసారెడ్డి, అప్పయ్య మాట్లాడుతుండిరి. డి. యస్. పి. వచ్చినపుడు మేము శవము వద్దకుపోతిమి. కలెక్టరుదుపచ్చినపుడు నరసారెడ్డి ఉండినాడు. పెద్దరాజావారి వీధఎదుట యిండ్లు ఆర్. డి. ఓ. పరిశీలించినాడు. ఒకడు ఇల్లుఎక్కినాడు. రాళ్ళులేవు. ఉత్తర చేతులతో వచ్చినాడు. వాకు ఆర్. డి. ఓ. తెలుసు. ఆఇంట్లో ఎవరినైన అరెస్టుచేసిరేమో వాకుతెలియదు. ఆఇంట్లో 6 మంది ఫున్నారనుట నిజంకాదు. ఆఇంటిలో కాపురంలేదు. ఆచట రాళ్ళులేవు. బన్సు బాగానే వుండింది. ఎక్కడా చెడలేదు. డ్రైవర్కు దెబ్బలు తగులలేదు.

ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు

(మునిసిపల్ చేర్మాన్)

నేను వాకుతెలిసినవరకు స్టేట్‌మెంటు దాఖలు చేసినాను. మాతండ్రి డిప్టినూపరెండెంటుపని చేసినారు. డి యస్. పి. గారి పరిపాలవమును గురించి వాజ్మూలంలో వ్రాసియున్నది. మావీధిలోకి అతివేగముగా బన్సువచ్చింది. ఎందుకవచ్చిందో తెలియదు. పూరిగుడిశెలలోవుండిన పిల్లకాయలను ఎందుకు పట్టుకున్నారో, పైటెన్సు లేనిపులులు కాపువీధిలో ఎందుకుఆడినవో వాకు తెలియదు.

★

తర్వాత వెంకటరామయ్య, ఎ. ఆక్కయ్య, యస్. ఆప్పయ్య, ఊనుబండి నాగభూషణం గార్లు కాల్పుల విషయంలో విచారింపబడినవి.

చతుర్వేదుల రామచంద్రయ్య

నేను ట్రంకురోడ్డులో ఇల్లుకట్టు కొనుచున్నాను. కొందరు పిల్లలు వల్లజండాలతో వస్తుండిరి. హిందూమహాసభ కేకలువేస్తువచ్చిరి. జెల్దారుపని సరిగాచేయవందున విచారించుటకు పైటికి వచ్చినాను. సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు వల్లజండాలు పట్టిన ఇద్దరిని కాలితోతన్ని లారీలోకి ఎక్కించినాడు. డి. యస్. పి ఇంతలోవచ్చినాడు. కోరాడిస్పెన్సరీముందు దిగినాడు. జండాలు తెచ్చినది చిన్నపిల్లకాయలు. రిజర్వును డి. యస్. పి. పిలిచాడు. ఉత్తరమునుంచి దక్షిణమునుంచి పరుగెత్తినారు. తనచేతితో సంజ్ఞచేసినాడు. లారీ చార్జి ప్రారంభించారు. ఇరుప్రక్కలప్రజలు పారిపోవడం ప్రారంభమైంది. కానిస్టేబిల్సుతో కూడా డి. యస్. పి. దక్షిణంగా దుర్భాషలు మాట్లాడుతూ పరుగెత్తినాడు.

20 అక్టోబర్:

కోర్టులో దాఖలుకాబడి ఉండే కేసుల సందర్భములో ఎక్కువ వివాదాలకు పోరాదని ఇరుపక్షాలు ఆనుకున్నారు.

మా॥ కే॥ మేము అధికారుల చర్యలను సమర్థించడమే గాకుండా అధికారులింకా కఠినంగా ప్రవర్తించియుండాలి అనేవారము

హిం॥ కే॥ విచారణ హిందువులకును, గవర్న్‌మెంటుకును మధ్య, మస్లిములు కాకతాళీయంగా వస్తారు. గనుక గవర్న్‌మెంటుపక్షం మందు పరీక్ష చేయాలి.

గాని మస్లిం పాహ్యం విచారణకు అంగీకరించారు.

పితావర్ముల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

పులికేపాలు హిందూశాస్త్రులు అంగీకరించినవే

ప్ర:- ప్రమాణములు చూపుతూ ఒక వాఙ్మూలం వ్రాసి యివ్వగలరా!

ఉ:- అవిధంగా వాఙ్మూలం వ్రాసి యిచ్చినాను.

కలక్టర్లాలోను, బళారిలాలోను దళారులలో పులికేపాలు కొయ్యంగా సేవచూచాను. మైసూరులో మాత్రం సేవచూడలేదు. 30 ఏండ్లలోగా అనేకసారులు నెల్లూరులో పులికేపాలు సేవచూచాను. వరుసగా గానుండా పదిపిండ్లు చూచాను. నేను దేవి ఉపాసకుడను. నేను పులికేపాలలోకూడా పాల్యేవాడను. పులికేపాలకు పైటెన్సులు ఇప్పాగో ఇయ్యరో వాడు తెలియదు. పులులుమాత్రం ఆచారమే. నేను పూజచేసేవాడను. నేను పైటెన్సుతీసుకొను 15 సంగల వాడు ఆక్షేపణవచ్చింది. తిరిగీ 8 ఏండ్లవాడు ఆక్షేపించారు. 1926 లో గలాటాలేమిలేవు. ముఖ్యమైనది పులికేపము. ఇతరవేపాలుకూడా వేస్తారు. నెల్లూరంలో మస్లింలుకూడా ఇతర వేపాలువేస్తారు కుక్కవేపాలుకూడా వేస్తారు. వాకుతెలిసి వంతవరకు పులికేపాలనుగురించి జగడాలులేవు.

నాగారెడ్డి శేషారెడ్డి

(ఆక్టింగ్ మునసబ్)

మాది ఇందుకూరుపేట, ఇచటికి 8 మైళ్ళు. దళారులలో హిందువులు పులివేపాలువేస్తారు. 10, 18 ఏండ్లనుంచి వాకు తెలుసును-ఎప్పుడూ పైటెన్సులు ఇచ్చేదిలేదు. ఈసంవత్సరం పైటెన్సులు తీసుకోమన్నారు. ఈసంవత్సరం మొదటి రెండు కినాలు కలకం పెట్టితిమి పైటెన్సులేకుండ ఏమి చేయరాదని మూడోరోజు టాంటాం వేశారు. మూడోరోజు పులివేపాలు వేస్తారు. ఈవూరోళ్ళ హిందువులకు మస్లిములకు జగడములులేవు. మస్లిములు ఆక్షేపించలేదు మాకు పైటెన్సు ఇస్తామన్నారు అధికారులు. పైటెన్సు ఆప్లికేషనువ్రాసి సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరుకు ఇచ్చినాము. మస్లిములు సరే వన్నారుగాని పైటెన్సులుఇవ్వలేదు. పులివేపాల విషయంలో మాకు ఏలాటి జగడములేదు. పోయిన సంవత్సరం డిప్టికలెక్టరు, డిప్టినూపరెండెంటు, ఇతరులు వచ్చినపుడు నేనులేను.

ప్ర:- "మీకు వేపాలు వున్నవా"

ఉ:- లేదు.

నెల్లూరువిషయం వాకుతెలియదు. ఈసంవత్సరం మధ్యలో కలెక్టరు, డిప్టికలెక్టరు, డిప్టినూపరెండెంటు వచ్చి మసీదులమంగు ఉత్సవములు జరిపించారు.

బంధువుల

నరసింహామూర్తి

(హిందూసభ కార్యదర్శి)

మహాసభవారు పులివేపాల పైటెన్సులకు అప్లికేషన్లు పెట్టినారు. అప్లికేషన్లు పెట్టిన దినము వకు దళారాకు వ్యవధిలేదు. త్వరలో ఒక రాత్రికి రావలెనని మస్లింనాయకులకు వ్రాసివారు. మసీదులవద్ద మేధములు విషయములో మూవాదినువారు అంగీకరించిరి. 14 లేది ప్రెసిడెంటు పోయినాడు. 1940 లో పైటెన్సులు కావలసిన పండుగల లిస్టు తయారుచేశాము. శాశ్వతంగా సమాధానంగా యిస్తామని డి. యస్. పి. గారు సూచించిరి. వుత్సవములు అంగీకరింపబడి లిస్టుకాగితము మీద అతడు చేవ్రాలుచేసినాడు. 21-9-41 రా॥ 11-30 లకు అంగీకరింపబడినని జవాబువచ్చింది. ఉత్సవమార్గం మారుపడలేదు. డి. మేజస్ట్రీటును, డి. యస్. పి. ని బన్సుస్టాండుపద్ద కలిశివరలేదు. కుంటిమి. హిందూప్రదేశంలో కలశం పెట్టేకోటు విద్వత్తుగానికి వెళ్లితిమి. అధికారులువచ్చిన రెండు నిమిషములలోపే వారు పిరపంకల్పము కలిగివుండలేదని అనుమానించాము. ఏదోఒక అక్షేపణ చేసేవారు. అప్రదేశం వారికి ఇష్టంలేకుంటే సంగతేట అంజనేయస్వామి దేవళంవద్ద ఇమ్మంటిమి. అవటికి వచ్చి ఆచట ఒక ఎద్దులబండిని చూచి తమకు ఇష్టములేదనిను. మొదట్నుంచి సహాయనిరాకరణముకరపరచిన అధికారులను రూపాయిలో కాలణా భాగమైనా ఆనుగ్రహించమన్నాము. మా ప్రజలకు ఏమిచెప్పగలము అంటిమి? లాభం లేకపోయింది. మేము నిరాశులమైతిమి.

ప్ర:- ట్రంకురోడ్డులో 105 మైలు మొదలు 108 వరకు మసీదులున్నవా!

ఉ:- మసీదులేలేవు. మాటికి 88 పార్టు హిందువులే అన్నాను. దానికి కలెక్టరు మస్లిం బంకు ఒకటి. తమలపాకుల బంకు ఒకటి. ఉన్నవి. బస్ డ్రైవర్లు కనబడతారు. కండక్టర్లు వుంటారు. స్టాబీడీపాపులో మస్లింలువుంటారు అన్నాడు. వాపు పులివిగాని, కలశాన్ని గాని ఆడ్డగించవమ్మనవన్నాను. ఈవిషయంలో ఆక్షేపకరమైన గ్రామములు ఎంతరో పంపించారు. హిందుసభవారు కూడ పంపించారు. 24-9-41 న ఒకటి, కాల్పుల తర్వాత ఒకటి. వి. జి. కి ఇచ్చినాము. డి. వి. ఆ. వచ్చినపుడు పాసులు తీసుకుంటే ఇస్తామంటిమిగాని వాము అందుకు రాజీపడన్నాడు.

జిల్లాఅధికారులు మర్యాదఎరిగినవారుగా కనబడలేదు. మొరటుగా ప్రవర్తించినారు. కలెక్టరు ఊళ్లోకల్లోలం జరుగుతూవుంటే పైటికిరావిన పాపానపోలేదు. కటారిపాళెంలో పోలీసులు సహాయంకావలెనని కోరినపుడు అధికమస్లింలను వదలివేయడం సంశయాస్పదంగావుంది. స్టాక్ పాత్రను పేటలో కత్తులతోవచ్చిన మస్లిములను కూడ బెయిలులేకుండా వదలివేశారు. హిందువుల విషయంలో బెయిలుమీద వదలవలసినవికేసులలోకూడా కూడదని ఆక్షేపించిచారు. నేను కొందరు హిందువులపక్షంలో పనిచేశాను. మాకార్యదర్శిని రామమూర్తిని విడుదలచేయుటకు 28 దిన స్టేటుకు వెళ్లితిని జామీనుఇవ్వతగిన కోపైవను. పైవారి అధికారంకావాలి అన్నాడు యస్. వి. డి. యస్. పి! వస్తారు వుండమనిరి. డి.యస్.పి. గారు వచ్చినతర్వాత వారిని సమీపించితిమి. "పైటికివెళ్లిపొండి" అని ఆమర్యాదగా కూర్చొడాడు. అచట చాలమంది మస్లిములువుండిరి. మాకు చాలాఅవమానంగా వుండింది. దళారాలలో పులివేమువేసిన మునిసుబ్రహ్మణ్యము లాకప్‌లో వుండివాడు. సబ్ మేజిస్ట్రీటుగారివద్ద బెయిలుకు పోగా ప్రధమరిపోర్టు రాలేదన్నారు. పెనున్సుబోర్డుకు బెయిలుకు వెళ్లితిమి. జడ్జి జామీను ఆర్డరుచేస్తూ, పోలీసుల అసమర్థతను గురించి విమర్శించాడు. ఏకమత్యసమావేశంలో నేను హిందూసభ అభిప్రాయాలు చెప్పివాము. హిందువులందరు దీనిని అమోదించిరి. నేను అన్నిరకాలవారితోను సలహాపడితిని. సవాతీలు కాంగ్రెసు వాదులు, బార్ మెంబర్లు, అందరూ మాతో ఏకీభవించిరి. త్యాగముకూడా వదలుకొని రాజీపడుటకు ప్రజలు ఇష్టపడుటలేదు. ఇప్పటి పరిస్థితులలో మహాసభను ప్రస్థించడం మహాకష్టం. రాజీప్రయత్నం జాలైలో తలయెత్తింది. అప్పుడు నేను మహాసభలోలేను. డి. యస్. పి. గారించిన సూచన సమయంలో నేనులేము. సామరాజీకి ప్రార్థనలసనుమంతెప్ప మిగతాకాలంలో మామిగల పుస్తకాలు మేము చదలుకొనవలసియుము. కలెక్టరు గారు తన వ్యక్తిత్వమునకు అధికారి దర్పమును

—కొరవ 8-వ పేజీలో.

పెండ్లి కట్నం

23 తేది శ్రీ సోమరాజుపల్లె గంగయ్య కుమారుడు శ్రీహరి గారి వివాహసందర్భమున రు 3 లు కట్నం మా సమర్పించినందుకు వందనీయులు. వధూవరులకు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములు చేకూడుగాక.

విధేయుడు:- సె. వెంకట్రామానాయుడు

జమీన్ రైతు

24-10-1941

హిందూ మహమ్మదీయ ఐక్యత

నెల్లూరులో హిందూ మహమ్మదీయ ఘర్షణ తగ్గుసూచనలు కనిపించడంలేదు. 170 సం॥ బ్రిటీషు పాలనలో ఈ వ్యాధి హెచ్చుతున్నదేగాని తగ్గుటలేదు. మహమ్మదీయ జనాభా ఒక్క హిందూదేశంలోనేగాదు. స్వాతంత్ర్య గాలిని ఆఘ్రాణించే ఇతరదేశాల్లోగూడా వున్నది. అక్కడ మతాలమధ్య సంఘర్షణలేదు. బానిసదేశమగుటచేత ఇక్కడ స్వాతంత్ర్యవాంఛ పెరిగేకొద్దీ ఈ ఘర్షణకూడా పెరుగుతున్నది. కావున దీనికికారణం హిందు మహమ్మదీయ మతాలుకావనీ, మరొక అదృశ్య హస్తం పనిచేస్తున్నదనీ అర్థమౌతుంది.

వ్యక్తులమధ్య హక్కులకొరకు పోట్లాటలువచ్చినప్పుడు సివిలుకోర్టు వాటిని పరిష్కరించుట, కార్యనిర్వాహకశాఖ దాన్ని అమలుజరుపుటకద్దు. కాని నెల్లూరు పరిస్థితుల్లో అది మృగ్యమైనది. మసీదులముందు మేళముల హక్కును గూర్చి 1917 సం॥ లో కోర్టు, డిక్రీ యిచ్చింది. దాన్ని అమలుపరచడానికి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గం బలహీనత చూపింది అకారణంగా ఇరువురిమధ్య పొరపొచ్చులు పెరిగి విషమస్థితి ఏర్పడ్డది. సివిల్ కోర్టు డిక్రీని యివ్వకుండుట గాని, ఇచ్చినతర్వాత అములుజరుటగా[…], అమలు జరపను యిష్టంలేకపోతే ఒక చట్టంచేసి ఈ డిక్రీని రద్దుజేయుట గాని, చేయవలసియుండెను. గాని అట్లా […] లేదు డిక్రీయిచ్చి హిందువులకు ఆశగల్పించుట, 144 సె. తో మహ[…]ల తృప్తినిగలిగించుట జరి[…]

[…] శేషారెడ్డిగారి పిటీషను […] బోధపడియుండ[…] […] పిటీషను […] […] కోర్టు […] […], పంపించుడిని కలెక్టరు 144

ప్రయోగించడం, 144 సె. డిక్రీ అములుకు అభ్యంతరం కల్పించిందని అదే కోర్టుకు చెప్పుకోవడం, 144 ను రద్దుజేసె అధికారం నాదికాదని మునసబ్ గారు అనడం, 144 సెక్షన్ను రద్దుజేసె అధికారముండే హైకోర్టుకు ఇదివినిపించడం, శాంతిభద్రతల కాపాడే 144 ను మేమేమి ముట్టుకోనము. అని హైకోర్టు అనడంతో ఈ అధ్యాయం పూర్తి అయింది.

ఇక చట్టము, కోర్టు, వృధా అయిన తర్వాత యిక సంఘ ప్రాబల్యంతో చట్టధిక్కారంజేసి రక్తపాతం జరుపుకొనుటొక్కటేమార్గం. కాని యిది సాధ్యమా? అవసరమా?

జర్మన్ వంటి దేశాన్ని ఎదుర్కొనుటకు చాలినంత మారణసామగ్రిని చేతులో పెట్టుకొనియున్న బ్రిటీషు ప్రభుత్వం ముందు నిరాయుధమైన జాతిదౌర్జన్యయుత ధిక్కారముచేయడం కలలోగూడా సాధ్యంగానిమాట. కాని అహింసాయుతధిక్కరణమొక్కటే సాధ్యము. కాని అంతపెద్ద ఆయుధాన్ని "మసగొని రేగుబండ్ల కల మాత్తకముల్ వెలబోసినట్లు" ఏకదేశ సంజాతులు, ఏకప్రదేశవాసులు, ఏకదాస్యజాతులు, ఒకళ్లొకళ్ళు సాంఘిక కొట్లాటకు ప్రయోగించుకోవడమా? అది అధమసాధనం గాని, ప్రథమసాధనంకాదు.

అయితే "కిమపికర్తవ్యం?" —దాన్ని వచ్చేమాటు చర్చిద్దాం.

యల్లాయపాళెం వార్తలు.

—: యుద్ధఫండు :—

పంచాయతీబోర్డువారు వైసు-ప్రెసిడెంటు అధ్వర్యాన 8 తేది రు 500 లు యుద్ధఫండుకు శాంక్షన్ చేసి 9 తేది చెల్లించినారు.

*

11 తేది రు 1500 లు మరొక యుద్ధఫండు పద్దు చెల్లించబడినది.

—: దొమ్మీ కేసు :—

ఈకేసు 6 తేది చార్జిషీటు పెట్టబడినది. ముద్దయిలలో అరెస్టయిన మాదిగలుమాత్రం జైలులోనే ఉన్నారు. రెడ్లు 9 మంది మాత్రం అరెస్టు కాలేదు. వీరిని 14 తేది కావలి సర్కిల్, కోవూరు సబ్ యిన్‌స్పెక్టరు, నెల్లూరు చెల్లి దశయ్య ఇంట్లోనుండి వీరిని (అరెస్టుజేసి) కారులలో ఎక్కించుకొనివచ్చి కోవూరు సబ్ మేజస్ట్రేటు కోర్టులో హాజరుపెట్టినారు. కోవూరు తహశీల్‌దారుగూడా కోవూరునుండి పోలీసులతోకూడా నెల్లూరికిపోయి, ముద్దయిలతోకూడా వచ్చినారట. వీరెందుకు పోయినారో. ఎందుకు వచ్చినారో నాకెందుకు కానీ […] ? 9 మంది ముద్దయిలను కోర్టులో హాజరుపెట్టగానే సబ్ మేజస్ట్రేటు […] నమీద విడుదలచేశాడు,

*

తక్కిన మాదిగలకుగూడా జామీనుపిటీషను పెట్టగా 20 తేది జామీను నిరాకరించబడినది.

[…] జామీనుమీద విడుదలచేసినందుకు […] ను వ్యతిరేకిస్తున్నారుగాన బెయిల్ రద్దు చేయుమని […] పిర్యాది పందిపాటి […] రెడ్డిగారు పిటీషన్ పెట్టారనిగూడ వార్త.

—ఒక విలేకరి

హిందూ మహమ్మదీయ గలాటా

స్పెషలు మేజస్ట్రేటు

దశారాగలాటా సందర్భంలో ఏర్పడ్డ కేసుల విచారణకు స్పెషలు మేజస్ట్రేటును వేస్తారట.

అరెస్టులు

దశారాగలాటా సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని 23 తేది మధ్యాహ్నం స్టోన్‌హౌసుపేటలో (1) కొల్లా సత్యం, (2) డి. రాఘవరెడ్డి, (3) హాతా శేషయ్య, (4) పి. శేషాచలం (5) నారాయణస్వామి, (6) ఘూమా ఆదెయ్యగార్లను అరెస్టుచేసి మర్నాడు 5 గురిని పోలీసులే జామీనుమీద వదిలారు. ఘూమా ఆదెయ్యమీదమాత్రం మర్డరు ప్రయత్నమని 307 సె. పెట్టబడినందున సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో జామీనుమీద విడుదలచేయబడినది.

ఇల్లు తగులబడుట

మూలపేటలో ఒక మహమ్మదీయుని పూరిపాక తే 16 ది రాత్రి తగులబడినది. కారణం తెలియదు.

హిందువును కొట్టుట

తే 23 ది సాయంత్రం 6 గంటలప్పుడు బారకాసులో దక్షిణపు రోడ్డున బజారుకెట్టు తెండలికి పోతుండిన నాతా వంకెరుమాళ్ళశెట్టి గుమాస్తా వెలంపల్లి వెంకటరమణయ్యను ఎవరో మహమ్మదీయులు కర్రతో కొట్టి ఖాళీ గారియింటికి పడమటసందున వెళ్ళినారట. తలపగిలి రక్తశిక్తమైంది. వెంటనే పోలీసులువచ్చి స్టేషనుకు తీసుకపోయినారు.

తే 24-10-41 ది మధ్యాహ్నం స్టోన్‌హౌసుపేటలో ఘూమా పాపయ్య అను హిందువును మహమ్మదీయులు కొట్టినారట. గుండెమీద, పొత్తికడుపుమీద దెబ్బలు.

కొండ్లపూడి ఆదిశేషారెడ్డిగారికేసు

144 సెక్షను ప్రయోగానంతరం డిక్రీ అములుకు అభ్యంతరం పరిహారని ఆదిశేషారెడ్డిగారు నెల్లూరు ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబ్ కోర్టులో పెట్టిన పిటీషన్ 21 తేది తనకు 144 సె. రద్దుజేసె అధికారంలేదని త్రోసివేసిరి.

23 తేది హైకోర్టులో 144 సె. రద్దుచేయమని పిటీషన్ పెట్టగా ప్రస్తుతము నెల్లూరులో ఉండే పరిస్థితులలో 144 సె. రద్దు విషయమై జోక్యం పుచ్చుకోమని హైకోర్టు త్రోసివేసెను.

మునసబ్ కు 144 సె. నోటీసు

144 సె. నోటీసును ప్రిన్సిపల్ మునసబ్ వద్దకు ఒక కానిస్టేబిలు తీసుకపోయి జారీచేసుకోమన్నాడట. అడిగాను డిస్ట్రిక్టు మునసబ్ అనివున్నది ప్రిన్సిపల్ మునసబా? అడిషనల్ మునసబా? వివరం వ్రాయించుకొని రమ్మనిచెప్పగా ఆ పోలీసు పోయినాడనీ, తిరిగి ఫికిరీలేదు. దీనిమీద అధికార్లలో లోలోపలకథ ఏదో నడిచిందనీ, చివరకు పోలీసు ఉద్యోగిచేసిన పొరపాటుక్రింద అణగిపోయిందని రూమరు.

23 రాత్రిభయం

తే 23 ది రాత్రి కామాటివీధిమీద, మహమ్మదీయులు దౌర్జన్యం చేస్తారని రూమరువిని ఆవీధివారు పనిగెట్టి రాత్రి 9 గంటలప్పుడు సూపరింటెండెంటునుచూచి పోలీసు బందోబస్తు యివ్వమనికోరగా ఏర్పాట్లు చేస్తానన్నాడట

పోలీసు ఏర్పాట్లు

వహాబుపేటలో పోలీసు బందోబస్తు పొత్తుగాలేదు. గలాటాజరుగుతుందేమోనని పిచ్చిపిచ్చి వదంతులు వ్యాపిస్తుండే కామాటివీధిలో 22 తేది రాత్రి ఎల్లా టోపీ పోలీసులను యిద్దర్ని నిద్రపోవడానికి నియమించారట. డైకస్ రోడ్డు దారిన మూలపేటకు పోవలసి ఉంటుంది. ఆ రోడ్డుమీద మహమ్మదీయులు హిందువులను తరుముతున్నారని పెద్ద అలజడిగా ఉండినా అక్కడ పోలీసు ఏర్పాటేమీ లేదు. అవసరంగా కొత్తహాలు సంరక్షణకుమాత్రం 20 మంది రిజర్వు కానిస్టేబిళ్లు. వీళ్ళనుచూచి భయపడి కొత్తహాలు సినిమాకు వచ్చేవాండ్లుగూడా వెనక్కుపోతున్నారు భల్లెయాడిమాట.

రష్యా భీషణసంగ్రామం

(మొదటిపేజీ కొరవ)

యం జపానుకు కంటకంగావుంది. రష్యాకు 1500 మైళ్ళ సరిహద్దులోవున్న మంచూరియా జపానువారి ఆధీనంలోవుందని చెప్పవచ్చు చైనాలోనికి రష్యాయుద్ధ సరఫరించి వాసస్థానాలు ఏర్పరుచుకొన్నారు. దాన్నిచూచి అమురునదీ పరీవాహప్రాంతాన్ని హద్దుగా జపానువారూ రష్యన్లు ఏర్పరుచుకొన్నారు. అంతేకాకుండా కొరియా ప్రదేశం దగ్గరవుంది ఈప్రాంతంనుంచే రష్యాకు అపాయంజాస్తీ. మంగోలియాలో జపానువారికి పలుకుబడి హెచ్చివుంది. కాని ఈమార్గంలో జపానువారు రష్యాపైన ఎత్తిపోవాలనంటే గోబీఎడారి వాళ్లకి గొప్పప్రతిబంధకం. ఇప్పటికే చీనా జపాను యుద్ధంవల్ల జపానుకు భూయుద్ధాలలో అపజయంకలిగి అనేకజననష్టం కలిగివుంది. అందువల్ల తిరుగా జపాను భూయుద్ధాన్ని తలపెట్టుందనేవిషయం అసంభవం. జపాను అలజడి రష్యాకు ఎనుగుగాతిరుగుతుందని మనం అనుకోవలసిన విషయంగాదు. దక్షిణంగా డచ్ తూర్పు ఇండియా దీవులపైకి జపానువ్యాపిస్తుంది అని అనుకొందామా అంటే వాటిలో ఏమాత్రం జోక్యంపుచ్చుకున్నా మేమున్నాములని అమెరికా బ్రిటీషువారలు అంటున్నారు.

జపానుఏమిచేస్తుంది!

ప్రస్తుతం జపానుపోకడను గురించిచూస్తే అమెరికా బ్రిటీషువార్లకుగాని రష్యాకుగాని వ్యతిరేకంగా వుండదనిమాఅభిప్రాయం. ఇదివరకు ఫ్రెంచివిపత్తానంతరం ఇండోచైనాలో ఏసడీ సవ్వడులేకుండా జపాను అధికారం స్థాపించుకొన్నది. ఆంగ్లులూ, అమెరికన్లూ చేస్తుండే బెదిరింపులుఎట్లున్నా జపానువారు దక్షిణంగా వ్యాపించడానికి ప్రథమ సోపానం వేశారు. థాయ్‌లాండ్‌పైన జపాన్ ధ్వజమెత్తితే ఇంగ్లీషు వాళ్లూ, అమెరికన్లూ థాయిలాండుకు సహాయం చేస్తామని ఎక్కడా చెప్పలేదు. థాయిలాండు అధికార్లు థాయ్‌జాతివారు. ఏలాటి పరిస్థితులకైనా సిద్ధపడివుండవలెనని రేడియోలో చెప్పారట. ఇవన్నీ చూస్తే జపాను థాయిలాండులో కొన్నిహక్కుల కోసరం ప్రయత్నించవచ్చునని తోస్తున్నది. అట్లుకోరడాంట్లో మిలిటరీస్థావరాలే వుంటవి. అప్పుడు బర్మా, మలయా హద్దులలో వుండడమున్నూ, బంగాళాఖాతం వైపు హిందూదేశాన్ని ఎదిరించి వుండడమూ ఏర్పడుతుంది. అంటే ప్రక్కలొబల్లెమై జపాను ఏర్పడుతుందన్నమాట. థాయ్‌లాండ్ ఇండోచైనా తమ చేతిలో వుండడంచేత ఇప్పుడు ఇంతకుముందు డచ్‌తూర్పిండియా దీవులూ మలయా సరఫరా చేస్తుండే రబ్బరు, టిన్ మొదలైనవి ఇండోచైనా - థాయిలాండ్ల వల్లనే వస్తుంది. కాబట్టి ఈస్థితి రాకుండా చూచుకోవలసి ఉంటుంది. అమెరికన్లలో వెండల్ విల్కీ ప్రచారం చేస్తున్నాడు. పసిఫిక్ ప్రాంతంలో ఏమార్గం అనుసరించినా పుటంవేస్తామని చెప్పవలసింది అని ఈయన అంటున్నాడు. ఒక్కవిషయం మనం తెలుసుకోవాలి. జపానువారి నావలు బ్రిటిష్ - అమెరికాల నావలకున్న బలాన్ని, కొంచానికి కొంచెం పొందియున్నవి. అయితే చమురు సరఫరా సరిగాలేదు. 18 నెలలకు సరిపోయిన చమురు మాత్రమే వారిదగ్గర ఉందని అమెరికన్లు అంటున్నారు ఈలా ఉన్నవి పరిస్థితులు.

*

తూర్పురంగంలో మరొక పారిశ్రామిక పగ్గాన్ని జర్మనులు స్వాధీనపరచుకున్నారట.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు.

వైజ్ఞానికసభ.

18. 10. 41 తేది మధ్యాహ్నం కవికోకిల దువ్వూరు రామిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతను, ప్యాతం శ్రీ కోకిల శాపి మోహనరావుగారి ప్రారంభోత్సవమునను, సభ దిగ్విజయంగా జరిగిందని విద్యార్థి కోకిలలు గానము చేసినవి.

అపోహ.

దువ్వూరు కవికోకిల అన్నట్లు ఈ నాటకం ఆఖరుదాకా రుచిగాపి కూర్చోబెట్టింది. చివర ఘట్టంలో లక్ష్మీరెడ్డి, విశ్వనాథరెడ్లు చక్కగా నటించారని గుణపక్షపాతులందరు అన్నచే. రమణారెడ్డికి ప్రత్యేకస్థానము సహజకటనలో. ప్రమీలాదేవి పేరవాలేరులేండి పనువు కాపాడినట్లే.

చిత్తూరు నాగయ్య పిత్రుకార్యంవల్ల రాలేకపోయ్యానని క్షమాపణ పంపాడు. దువ్వూరు రామిరెడ్డిగారు మెడల్సును పంచిపెట్టి ఆశీర్వదించాడు. ఇది 17 తేదికథ.—

రాజీనామా.

గూడూరు అసిస్టాంటు పంచాయతీ ఆఫీసరు యస్. వెంకటరెడ్డి, బి. ఏ. గారు "నామ్‌బడా కామ్‌ఖోటా" అనుకున్నాడేమో రాజీనామా యిచ్చాడు. కమపర్తి వెంకటసుబ్బయ్య (చర్మరోగ నివారిణికాదు) ఆకంబడి ధరించాడు.

మొగమాటం.

జిల్లాబోర్డు యింజనీయరుమీద ప్రభాతకేసిన కోదండరామిరెడ్డి దావావేశాడు. ఆవిషయం గత బోర్డులో చర్చకు వచ్చినప్పుడు కడుపులో ఉన్న విషయాన్ని బైటపెట్టలేని ఎక్టిక్యూట్ల మొగమోటదార్లు సభ్యులుగా ఉండి ఏమి, లేక ఏమి ఫాయిదా?

వేగూరు సమ్మె.

వీనిలో కావలి డిష్టిక్టకలెక్టరు, సర్కిల్, జోక్యం పుచ్చుకోము అని చెప్పారట. అట్లయితే రెండుదినాల్లో రాజీ జరిగి తీరుతుంది.

దేశీయ వైద్యమహాసభ.

తే 18 ది వైద్యపరిశ్యా శ్రీమాన్ ఏటూరు శ్రీనివాసాచార్యులవారి అధ్యక్షతక్రింద పురమందిరాన జరిగిన సభలో కొవ్వూరు వాస్తవ్యులును, వైద్యశ్రేష్ఠులునగు శ్రీ దొడ్డయాచార్యుల వారును, వారిసతీమణి శ్రీ లక్ష్మీదేవిగారును వైద్య రహస్యములగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఇందులో చెంపులోపాలు:- టవున్లో ప్రతికిరయున్న వైద్యులు చాలామంది రాకపోవడ మొకటి, దొడ్డయాచార్యులవారు చదువుతున్న వారిఎదుట ఉపన్యసింపవలసిన విధానము నేర్చుకోక పావడ మొకటి. — విమర్శకుడు.

ఈదూరు కేసు.

తే 13 ది బంగారుపనిచేసే గుంటూరు చెంగమనాయుడు తాలూకు రు 650 లు కరీదుంచేసే బంగారు వస్తువులు కొందరు దోచుకొన్నారని రిపోర్టుచేశారట పోలీసు దర్యాప్తులో వుంది. వివరాలు తర్వాత.

— ఒకవిలేకరి.

Humour.

కావలి తాయిత్తుల మహాత్మ్యం

ఈ తాయిత్తులు కమమూరు మస్తానయ్య, అన్నసముద్రంపేట హాజరత్తయ్య, నాగూరు మీరాసాహెబుగార్ల కృపవలన ఒక మహమ్మదీయ గోసాయిచే కనిపెట్టబడినవి.

ఒకమాటు వీటిని ఉపయోగిస్తే మీకే తెలుస్తుంది వీటిప్రభావం. అనవసరంగా ఎంతో డబ్బు తగలేస్తుంటారుగాని ప్రాణంమీదకు వచ్చినప్పుడుగూడా డబ్బును సద్వినియోగంజేసి ఆపదను తప్పించుకోవడం మనవాళ్లెరుగరు. ఈ తాయిత్తుల వెంలోమందివాడి సత్ఫలితాన్ని అనుభవించిన బుద్ధిమంతులున్నారు. వారినడగండి వీటి ప్రభావం తెలుస్తుంది.

తాయత్తు ప్రభావం

ఈ తాయత్తును సాంబ్రాణి పొగవేసి కట్టుకు కట్టుకుంటే క్రిమినల్ కేసులు తోసివేయబడతవి. జామీను యివ్వకుండా నిరాకరించిన క్రిమినల్ కేసుల్లోగూడా వెంటనే జామీనులభిస్తుంది. ఒకవేళ అప్పటికే శిక్షింపబడియున్న యడల అప్పీలులోనైనా కొంతలాభంకలుగుతుంది. అంటేశిక్ష, జుల్మానా, రెండు వేసియుంటారనుకోండి; ఈ తాయత్తుగన కట్టుకొంటే ఒక వేళ జుల్మానా ఖాయం అయినా, శిక్షతప్పక రద్దు అవుతుంది అప్పీలులో.

ఈవిధంగా ఎన్నోప్రభావాలున్నవి ఈ తాయిత్తువల్ల—

వీటి క్రయం

(1)	మహాప్రభావతాయత్తు	రు 1500—0—0
(2)	అర్థప్రభావతాయత్తు	1000—0—0
(3)	కనీసప్రభావ తాయత్తు	500—0—0
(4)	అధమప్రభావతాయత్తు	250—0—0

మాకు వ్రాసేజాబులు తెలుగులో చేవ్రాలు లేకుండా ఉండవలెను. తాయత్తులు పోస్టుద్వారా పంపబడవు. స్వయంగావచ్చితీసుకపోవలెను.

ఈ తాయిత్తులవాడి లాభంపొందినవార్ల పేర్లు స్వయంగా చెప్పబడును. ఉత్తరాలద్వారా తెలుపబడవు.

—గోసాయి
C/o మజ్జిచెట్టు, కావలి.

దశారాగలాటా విచారణ

22 తేది శలవు విచారణలేదు. 23 తేద 10 వుంది మహమ్మదీయులను, ఒక్క క్రయిస్తవుని విచారించారు. వీరు మసీదులఎదుట మేళతాళములతో పొయ్యేవాడుకలేదనీ, 1919 లో మేళతాళములతో ఉత్సవం జరిగిందని, అందువల్ల రైటింగు జరిగిందనీ, దరిరాతర్వాత మహమ్మదీయుల జట్కాల్లో ఎక్కకుండుట, ఉద్యోగులను నిలిపివేయుట, వస్తువులు కొనకయుండుట మున్నగు బహిష్కరణ జరిగిందనీ చెప్పిరి.

క్రైస్తవ సాక్షి, క్రైస్తవ దేవాలయంవద్ద గూడా వాయిద్యాలు నిలుపుతారనిచెప్పినాడు.

24 తేది మరిద్దరు మహమ్మదీయుల విచారణ వుంది. తర్వాత అధికార్ల పక్ష సాక్ష్యమును విచారింతురు. 23 తేదిమండి జరిగిన విచారణ వివరం ముందు సంచికలో.

● సత్యాగ్రహులు ●

నిర్మొహమాటంగ

● చిక్రగుప్తుడు. ●

రామానాయుడు పత్రికచాటున
దాక్కొన్నాడు.

...

పిచ్చిరెడ్డి ప్రెస్‌చాటున
దాక్కొన్నాడు

...

కోదండరాంరెడ్డి జిల్లాబోర్డుచాటున
దాక్కొన్నాడు

...

దశయ్య కోర్టుచాటున
దాక్కొన్నాడు

...

రాఘవయ్య యూనాదులచాటున
దాక్కొన్నాడు

...

గనపంరెడ్డి పెళ్ళాంచాటున
దాక్కొన్నాడు

...

వేగా రామిరెడ్డి ఋణబోర్డుచాటున
దాక్కొన్నాడు

...

వెంకటనారాయణరెడ్డి గెలిటీచాటున
దాక్కొన్నాడు.

నెల్లూరు కోతుల మహాసభ

18 తేది ఆంజనేయస్వామి దేవాలయంలో టవున్ కోతుల మహాసభజరిగింది. సభకు రాలేక సభ జయప్రదంగా జరుగుకాకయని ఆశీర్వదిస్తూ (1) అల్లాడి (2) హనుమారెడ్డి (3) హనుమంతు రావు (4) సి. యస్. ఆర్. (5) ఆంజనేయుని చేశకంపెనీ (6) మధ్యసంఘ సెక్రటరీ, (7) అంజినీదేవి ఆశ్రమం, మున్నగువారు జాబులతం తులనంపిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు, అధ్యక్ష, ఉపన్యాసాలనంతరం కొన్ని తీర్మానములు చేయబడెను. సభలో మరికొందరు మాట్లాడిరి.

ముఖ్యతీర్మానం

"దొంగ దోడిని రాకుండా కాపుదారిచేసే కుక్కలను చంపి, మనం ఎన్ని చిలిపిపనులు చేసినా, ఎన్నికొంపలమీద పెంకులు ఊడదీసికూల్చినా, ఎందర్నికరిచినా, ఎందరి పెరుల్లో చెట్లపాడి కాయలు తినెడి ప్రాప్తం వారికిలేకుండా తేసినా, ఎందరి కొంపల్లోదూరి తినుభండారాల దోచినా, ఎందరి సందుల్లో ఫలవృక్షాల పువ్వుపిందెల పైలము దూసిపోసినప్పటికెన్ని, మనజోలికి రాకుండా, మన తెరువురాకుండా, మనలజాతి కుయ్యికయ్యిమాకుండా, ఎందరు ప్రజలు మొత్తుకొన్నా వారిమొరలు అరణ్యరోదనాలుచేసి మనకు అన్ని విధాలా దోహదమిస్తూ, ప్రోత్సాహాన్నికల్పిస్తూ. సహాయంకేసే నెల్లూరు మున్సిపాలిటీ కమీషనర్ను, చేర్‌మెన్ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారిని ఈసభవారు అభినందిస్తూన్నారు.

మనమీదకు మున్సిపాలిటీవారు ఒకవేళ దుర్బుద్ధిచే ధ్వజమెత్తేయడల అట్టిది జరుగకుండా చేయవలసినదిగా నవసూపాలైయైన కొన్నిలరు హనుమంతరావుగారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించబడినది. తక్కిన కార్యక్రమమంతా ముందు పంపుకోబడును. —ఆంజనేయులు.

(ప్రెసిడెంటు కరస్పాండెంటు)

రహస్యఉత్తరాలు.

సూతుండు శౌనకాదిమహామునులకు చెప్పినట్లు, పరీక్షన్న రేంద్రునకు కాశయ్యా యిట్లని చెప్పంబోడంగె;— *

కోవూర్లో రహస్య ఖర్చు ఒకదానికు రు 400 లు, మరోదానికు రు 700 లు.

*

రు 700 లు, ఆపెద్దమనిషి పేరు ఖరాబుచేసి, సంధానకర్త, సంభావనకిర్తి కాకీశారయా!

*

కావలి మిత్రునికి కయ్యాలని మరోకపక్క వెయ్యి రూపాయలు ఆడుగుచున్నారట మిమ్మ! అది పాళ్ళకొక్కటగాక వెంసమునిగూడా మార్కుం డేయుడు నారదమహామునికింతెప్పె.

ఇతి మాశిపోక్త రామాయణాంతర్గత పెకంల చేట్లాట. —— —పి. వి.

కనిగిరి తా॥ మొగళ్లూరు
పంచాయతి కోర్టులో
C. S. No. 98/40.

తూటుపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య వాది.
మద్దులపల్లె లక్ష్మీనరసయ్య వగైరా; ప్రతివాదులు

యీ నెంబరున వాది ప్రతివాదులపైన ప్రాంసరీనోటు బాకీ రు 49-15-3 లకు యీకోర్టులో దావా చేసియున్నాడు.

1-వ ప్రతివాది లక్ష్మీనరసయ్యకు సమ్మనులు జారి అయి వుండలేదు. తిరుగా తే 8-11-41 ది వాయిదా నిర్ణయించబడియున్నది. గనుక సదరు ప్రతివాదికి ఆక్షేపణ వున్నయెడల వాయిదారోజు ఉదయం 11 గంటలకు కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకోవలసినది. లేనంతట ప్రతివాది పరోక్షమందు విమర్శచేసి తీర్మానించబడును.

ఆర్. ఆదినారాయణయ్య,
ప్రెసిడెంటు

కనిగిరి తా॥ మొగళ్లూరు
పంచాయతి కోర్టులో
C. S. No. 99/40.

సయ్యద్ ఖలందు సాహెబు: వాది.
మద్దులపల్లె లక్ష్మీనరసయ్య: ప్రతివాది.

యీ నెంబరున వాది ప్రతివాదిపైన ప్రాంసరీనోటు బాకీ రు 44-13-0 లకు యీకోర్టులో దావా చేసియున్నాడు. ప్రతివాదికి సమ్మనులు జారిఅయివుండలేదు.

తిరుగా తే 8-11-41 దికి వాయిదా నిర్ణయించబడియున్నది, గనుక ప్రతివాదికి ఆక్షేపణలు వున్నయడల వాయిదారోజు ఉదయం 11 గంటలకు కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకోవలసినది. లేనంతట ప్రతివాది పరోక్షమందు విమర్శచేసి తీర్మానించబడును. ఆర్. ఆదినారాయణయ్య.
ప్రెసిడెంటు.

కనిగిరి తా॥ మొగళ్లూరు
పంచాయతి కోర్టులో
C. S. No. 18/41.

గర్రె గురవయ్య:- వాది
షేకు చినమీరాసాహెబు:- ప్రతివాది

యీ నెంబరున వాది ప్రతివాదిపైన ప్రాంసరీనోటు బాకీ 17-13-0 లకు యీకోర్టులో దావా చేశియున్నాడు.

ప్రతివాదికి సమనులు జారి ఆయివుండలేదు.

తిరుగా తే 8-11-41 దికి వాయిదానిర్ణయించబడియున్నది. గనుక ప్రతివాదికి ఆక్షేపణలున్నయెడల వాయిదారోజు ఉదయం 11 గంటలకు కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకోవలెను. లేనంతట ప్రతివాది పరోక్షమందు విమర్శచేసి తీర్మానించబడును.

ఆర్. ఆదినారాయణయ్య,
ప్రెసిడెంటు.

నెల్లూరు గలాటా విచారణ

(౫-వ పేజీ తరువాత)

ఖైదిము మాఫునువచ్చినాడు. నేను కొన్ని పుత్రికలు వాని స్వంతిమునకువ్రాస్తు కరంతుల్లా అని వ్రాస్తుంటిని. మేము ఎంతటిక్కైనను సిద్ధపడితిమి. కళకమునకు నమస్కరించి, తిరిగివచ్చి తర్వాత ఆడుకొనుటకును అంగీకరించితిని. హిందూప్రదేశములో లైసెన్సు ఇస్తామని అధికారులు చెప్పిరి. అందుకుగా స్థలము నిర్ణయించుటకు మమ్ములను బస్సుస్టాండు వద్దకు రమ్మనిరి. మొదటినుండి కూడా డి. ఎస్. పి. మొరటుగానే వర్తిస్తుండినాడు. ఇతనివద్దకు పోవుటకన్నా జిల్లామేజిస్ట్రేటువద్దకు పోవుటకు నేను సంతోషింగావుండేది. మేము టాక్సీలు ఉపయోగించితిమి. సర్కిల్ గారి కారు కన్నను మావి బాగాసేఉండినవి. లాఠీచార్జీలు జరిగేటప్పుడు మా కారులు నడిచినవి. 23 తేది విశ్వనాధరావు ఇంటివద్ద డి. యస్. పి. న్ని, ఆర్ డి. ఓ. ఉండినపుడు 100 మంది రిజర్వు అచట వుండిరి. వారిని ఉంద్దాకారముగా నిలిపిరి. నడిచే వారికి వీరు అడ్డముగానిలిచిరి. అందుచేత గుంపులు చేరకతప్పందిగాదు. కానిస్టేబిల్సు అడ్డము నిలిచినపుడు ట్రాఫిక్ ఆగిపోవుట సహజము. ఏమియ్యాలంటే, నేనేమిచెయ్యగలను అన్నాడు యస్. డి. ఓ. గారు.

16-9-41 లో జరిగిన సభకు నేనుఆలస్యముగా వెళ్లితిని. సభలో ఏమిజరిగింది నాకు తెలియదు. చాలామందికి పాసులులేవని సబ్ మేజస్ట్రేటు చెప్పినాడు. పోలీసులు షాపులలో దూరినట్లు తెలిసేంది. మొదటిదినమే ఒక వైశ్యపిల్లవాడికి దెబ్బలు తగిలినవి. కాల్పులప్పుడు నేను లేను. బజారులో గలభా లేదు. హిందువులు కానివారెవరూ పులివేషాలు వెయ్య లేదు. స్టాటీడీ ఫ్యాక్టరీలో మస్లిము లెవరూలేరు. శాంతివేషాలు నేను ఎరగను గ్రామఫోనుషాపు ఒకటి మస్లిములదివుంది. 1, 2 మస్లిములబంకులున్నవి. సంతపేటలో దర్గాలున్నవి మసీదుగేటు ఒకటివుంది. ట్రంకురోడ్డులో మస్లిం ఇండ్లున్నట్లు నాకు తెలియదు. హిందువులు ద్వేషముతో తమ హక్కులకు పోరాడుటలేదు. అధికారులు డిక్రీ అమలుజరుప ఆసక్తత చూపుచున్నారు. గలభాఅంతా ఎదుటిపక్షంనుండి వస్తున్నది. రెంటిలో ఒకటి మీరు వదలుకొనరాదా అని అన్సారీ అడిగినపుడు మేము పులిని వదలుకొనముగానీ మసీదులవద్ద మేళములు వదలుకొన జాలమంటిమి.

ముంగమూరు విశ్వనాధరావుగారు

(వకీలు)

20 సంవత్సరములుగా హిందూ-మస్లిం వ్యవహారాలలో నాకు పరిచయముంది. డి॥ మేజస్ట్రేటు హిందువులను తమ హక్కులు సివిల్ కోర్టులో స్థిరపరచుకొమ్మని చెప్పక పూర్వము వైషమ్యములు లేవు. అందువల్ల హిందువులు కోర్టుకు పోవలసివచ్చింది. కూచిమెట్ రిపోర్టులో యీసంగతి అంతా వుంది. 1919 గలాటా అనంతరం జరిగిన విచారణవంటిదే జరిగింది. హిందువులు డిక్రీ పొందినతర్వాత జిల్లాఅధికారులు హిందువులకు హక్కులు చలాయించుకోకుండా అడ్డు వడుతున్నారు. ఈహక్కు హిందువులకు అవసరము. పురాతన దేవాలయం మూలస్థానేశ్వరాలయం మూలపేటలో వుంది. ప్రజల విరాళములమీద [illegible] దేవళం వుత్సవం సాగుతూవుంది. పట్టణములో స్టవనస్ పేట, వవాలుపేటలలో వున్నారు. బజారుగుండా పోవాలి. బజారులో రెండు మసీదులుంటే గవర్నమెంటు 144 ఇస్తుంది. ఇవి పోలీసుస్టేషన్కు రెండుప్రక్కల వున్నవి. దక్షిణమున ఉండే మసీదు భజనమందిరము బజారు నుండి 50 గజములకు పైగా వుంది. ఒక మైలు దూరం వుండే బజారులో మస్లిములఇండ్లు ఒక డజనుకన్న ఎక్కువలేవు. శిఖరంవారివీధిలో ఒక మసీదువుంది. ఇది కలెక్టరుఆఫీసుప్రక్కన ఉంది. అచట వుండేవారు హిందువులు. మసీదు వీధిలోకి లేదు, సందులోవుంది. 50 గజములకన్నా దూరముగా వుంది. ప్రార్ధనమందిరము 100 గజముల కన్నా దూరంగావుంది. గానీ, అచట మేళములు పోనీబడుటలేదు. హుమాయూన్ సాహెబుల వారు కలెక్టరుగా వుండినపుడు యీ విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది. పులివేషాలుకూడా తగాదా వచ్చింది. మస్లిములు పులివేషమువేయుట ఇస్లాముకు వ్యతిరేకము యరాదు అనిరి. హిందువులు-మస్లిములు వేషములు వేయకుండా నిషేధించిరి. ప్రస్తుత కలెక్టర్లందరు మస్లిములకు లైసెన్సులుఇచ్చి హిందువులకు నిషేధించిరి. మస్లింపులివేషాలను పోలీసుసహాయంతో హిందువుల వీధులలోకి తీసికొనిపోయి తిప్పిరి. కృష్ణమందిరంవీధిలోకి వణతులవారివీధిలోకి తీసికొనిపోయిరి. అచట మస్లింయిండ్లులేవు. 1939 లో నేను 3 పెద్దపులులకు లైసెన్సులకు పెట్టితిని. డిప్టిసూపరింటెండెంటు కృష్ణమూర్తి నాయుడు లైసెన్సులు ఇచ్చెను. సోడాబుడ్లు పడ్డవన్న సాకుతో లైసెన్సులు పీకుకొనిరి. ఆ మస్లిములను టౌన్ న్యూసెన్సుఆక్టుక్రింద చార్జి చేసి బెంచి కోర్టులో పెట్టిరి. ఆదేవిధంగా 1941 లో మొహరంలో హిందువులు సోడాబుడ్డి వేసినందుకు హత్యానేరం క్రింద 874 I. P. C చార్జి చేయబడిరి. సెటి 144 ప్రకారం హిందువులు ఎవరూ ఉత్సవం చేసికొనుటకు వీలులేదు. మసీదు ఎక్కడున్నా ఆవుత్సవంజరుపవీలులేదు. ట్రంకురోడ్డులో 108 మొ॥ 109 మైళ్ల॥ గజెటెడ్ఆఫీసర్లు హిందువులు ఉన్నారు. డి. యస్. పి. కూడ యీ వీధిలోనే ఉన్నాడు. 4 మైళ్లవరకు ఎచటనో మసీదు వుందని ఊరేగింపులు పనికిరావు. ఫిలిక్ తీర్మానం అనంతరం బ్రాకెన్‌బరీ కాలంలో ఒక ఉత్సవం మసీదులమీదుగా జరిగింది. నేను డిక్రీ అపుటకు చేసే ఖర్చులో సగముకూడా డిక్రీ అమలు జరుపుటకు కట్టలేరు. ఇందువల్ల గవర్నమెంటుపద్ధతి తేలిపోతూంది. హిందువులకు తగిన రక్షణ ఇచ్చివుంటే యింతటి ఖర్చులే అయివుండవు.

నేను విద్యార్థిగా వుండగా పులి వేషాలు హిందువులువేయగా చూచితిని. మొహరం,దశరా కలియకపూర్వం రెండుమతాలవారును పులివేషాలు వేసేరి. 1927 లో వుడ్‌హౌస్ గారు 144 ఇచ్చినారు. మొహరంలో హిందువులు మస్లిములు పోట్లాడేవారు. 1917 తర్వాత హిందువులు ప్రత్యేకంగా వేసేవారు. మస్లిములు మమ్ములను కొట్టదలంచుకోకుంటే తగాదాలేలేవు. దానికి అంతా అధికారులేకారణము. డి.యస్.పి. లైసెన్సులు తిరస్కరించినందున రైటింగులు వచ్చినవి. పులివేషాలకు షరతులలో గలభాలులేవు. 1933 విజయదశమిరోజు ఒక పులి బజారులోకి వచ్చింది హిందువులమీద మస్లిములమీద రైటింగుకేసులు చేశారు. హిందువులనందరిని అరెస్టుచేసి మస్లిములను వదలివేశారు. 80 మంది హిందువులను అరెస్టు చేశారు. ఆర్.సి.ఓ. ఐ.డి.సి. ఆఫీసులమీద మస్లిములు రాళ్ళువేశారు. ఒక హిందువుమంగలిని పట్టపగలు హత్యచేశారు. హిందువులమీద మస్లిములు తెగబడిరి.

కె. సుందరరాజారావు

దెబ్బలుతిన్నవారికి ప్రథమచికిత్స చేయుటకు మా [illegible] అనుమతికోరితిని. జవాబులేదు. మాకు మిషనరు బ్యాయమూర్తి లక్ష్మణరావుగారికి తంతిఇచ్చితిని. ఇతరవుద్యోగులకును తంతివిచ్చితిని. తగుచర్య తీసుకుంటామని మాఆఫీసునుంచి ఉత్తరంవచ్చింది. అక్టోబరు 23వ డి. యస్. పి. గారికిని జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారికిని వ్రాసితిని ఇంతవరకు జవాబురాలేదు. డి.యి.ఓ. గారు మస్లిమేను. వారును ఈసంఘంలో సభ్యులే. మిడిల్‌స్కూళ్ల హెడ్‌మాస్టర్లు, హైస్కూళ్ల హెడ్మాస్టర్లుసభ్యులే, సి. పున్నయ్యగారు సభ్యులు. కమీషనరుకూడాను. రెడ్‌క్రాసువారు చేసే పనినే మేము చేస్తాము అంటిని.

21 తేది:

ఖాజీఅన్సారీ

నేను ఖాజీ- అడ్వకేటు- నెల్లూరు మస్లింలీగ్ ప్రెసిడెంటు. యుద్ధకమిటీ ఉపాధ్యక్షులలోవకడు మేము నెల్లూరివారము. మస్లిములయిచ్చినవాజ్మూలముతో నేను ఏకీభవింతును. బార్ అసోసియేషన్ చేసినతీర్మానం సమయంలో నేను లేను. మస్లిముల మతవిషయంగా నొప్పికలిగించవలెనని హిందువులకోరిక. మస్లిములను అవిరతంగా అవమానింప దలచినారు. మేళముల విషయంలో మస్లిములు పట్టువలతోవున్నారు. మతములో మసీదుముందు మేళములు నిషేధింపబడినవి. మసీదు దేవునిగృహము పవిత్రస్థలము. ప్రక్కన కొట్టితే మస్లిములు కోపపడుతారు. తమమతానికి అమర్యాద. మసీదులలోకి ప్రార్థనలకుపోతారు. మసీదులు రాత్రింబవళ్లు తెరిచివుంటవి. 5 ప్రార్థనలు అవడంతప్ప. ప్రార్థనకాలంనిర్ణయింపబడలేదు. 24 గంటలు 5 భాగములుగా విభజించినారు. 5 నుండి 12, వరకు, 12 నుండి 4-30 వరకు, 4-30 నుండి 6½ వరకు, 6½ నుండి 10½ వరకు, 10½ నుండి 5 వరకు.

ఈకాలంలో మస్లిములు నవాజ్ చేస్తారు. ప్రార్థనలు ఇంకావున్నవి. ప్రార్థనలులేని సమయమే లేదు. కొరానుకూడా చదువుతుంటారు. దానికి కాలనియమంలేదు. యీ సమయములలో గలభా ఉండకూడదు. విఘ్నం కలిగితే తిరిగీ ప్రారంభించాలి. ఎచట మసీదుఉంటే ఆచట ప్రార్థన చెయ్యాలి. గనుక మేళములు అంటే ఇష్టపడరు. పీనుగ పడ్డపుడుకూడా దానిని మసీదువద్దకు తెస్తారు. అపుడు సాముదాయిక ప్రార్థనలు జరుపుదురు. ఏ మతములవారుగానీ మసీదులవద్ద మేళములతో ఉత్సవములు జరుపరు. ఇది అనాదిగా ఆచారము. రాణీగారు మా మతసంరక్షణకు అభయం ఇచ్చిరి.

కృష్ణరావు:- రాజప్రకటనలు యీ విచారణకు అనువర్తించవు.

మేళములు - మసీదులు అఖిలభారత సమస్య అయింది. ఈవూరి మస్లిములు తమ మతానికి ప్రాణాలను సమర్పించుటకు సిద్ధపడిఉన్నారు.

పులివేషాలు

యీవేషాలు మహమ్మద్ గారిపుత్రుడగు హజరత్ ఆలీకి సంబంధించినవి. వారికి దేవుని పులి అని బిరుదుగలదు. వారి విచారముకొరకు వీరు పులివేషాలు వేస్తారు. పులులు పవిత్రముగా చూస్తారు. ఇతరులు పులులు వేస్తే వారికి కోపము. నాకు తెలిసినంతవరకు హిందువులు పులివేషాలు వెయ్యలేదు. వారు వెయ్య ప్రయత్నించారు. అంతే. 1939 లో లైసెన్సుఇచ్చి వాపసు తీసుకున్నారు. అది కలెక్టరుకు తెలియకుండా జరిగింది. డిప్టీగారు ఇచ్చారు.

ఈదశాబ్దాలో హిందూ-మస్లిములమధ్య సంఘర్షణ వుంది. 1933 నుండి ఇది రాజుతూనే వుంది. హిందూమహాసభవారు కరపత్రాలు వేసి మరింత పెంచినారు. అధికారులు లైసెన్సులు ఇచ్చిఉంటే గలభాలు జరిగిఉండేవి. మసీదులవద్ద ఉత్సవాలు పోనిచ్చిన అపాయం జరిగేది. 1939, 1919 సం॥ల కన్నా భయంకరంగా వుండేది.

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు మధ్య రాజీ చేస్తామని నరసింహమూర్తి నాకు జాబు పంపినాడు. నన్ను, అబ్దుల్ సలాం, మాబూబ్ ఖాన్ సాహెబులను తమను చూడమని కలెక్టరుగారు తెలిపినారు. కలెక్టరువారు మమ్ముల పిలిపించి హిందూమహాసభవారితో రాజీచేసుకోమనిరి. మొదట డి. యస్. పి. బంగళాలో కూడితిమి. తర్వాత కలెక్టరుబంగళాలో చేరితిమి. తనకు దీనితో సంబంధము లేదని మొదటినుండీ కలెక్టరు చెపుతూవచ్చినాడు. డి. యస్. పి. కూడా తనకు సంబంధం లేదన్నాడు. మేము రాజీపడినా, రాని కి తాము కట్టుబడమన్నారు. తాము సమయమును అనుసరించి వర్తించవలసి ఉంటుందన్నారు. అనేకసూచనలు వచ్చినవి. ముఖ్యసమస్యలమీద అంగీకారంకు దవలేదు. రాజీకి అవకాశమే లేకపోయింది. రాజీముగిసినతర్వాత మేము కలెక్టరును చూడలేదు. శాంతికాపాడడం తన ధర్మమన్నాడు కలెక్టరు. మహాసభవారు తమ కార్యక్రమం విరివిచేశారు. పులివేషాలకు లైసెన్సులు ఇవ్వబడకున్నను పులివేషాలువేసినారు. అట్టివులులను అరెస్టు చేశారు. మస్లిముల మీద ఆర్థికబహిష్కారం తీవ్రంగా జరుగుతూవుంది. హిందువుల నౌకరిలోవుండు మస్లిములను నిలిపివేశారు. హిందువులు మస్లిములను తమ యిండ్లు ఖాళీచేయుమని నోటీసులు యిచ్చారు. జట్కాలు ఎక్కడంలేదు, ఎక్కినవార్ని లాగివేస్తారు. హిందువుల షాపులలో మస్లిములకు వస్తువులుఇయ్యరు. హిందువులు మస్లింషాపులలో కొనరు. 20, 30 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. ట్రంకురోడ్డులోను, స్టోన్‌హవుస్ పేటలోను అరాచకం ఏర్పడిఉంది మస్లిం కనబడితే కొట్టసాగిరి. వల్లజండాలతో గుంపులు గాచేరి రాళ్లతోరువ్వసాగిరి. "తురకలను తరమండి" "హిందూస్థానం హిందువులది" అని కరపత్రాలు పంచిపెట్టినారు. అవి చాలా అవమానకరంగా వున్నవి. [మస్లిములు తమ మసీదులు విరగగొట్టి పూరిగెలుపుల కట్టుకోవవలెనని పత్రికలలో వ్రాసినారు. పావర్కారుగారు నెల్లూరు హిందూమహాసభ చేసినపనికి అభినందించాడు.

పోలీసులు ప్రథమములో తేలికగాఉండాపో కఠినంగా ప్రవర్తించిఉంటే, ఇంతప్రమాదం జరిగేవుండదు. షాపులు అసమ్మతి ప్రదర్శిస్తూ మూసినారు. వారు తెరవమనువరకు తెరవలేదు. దోపిడి చేస్తారని భయపడి ముసల్మానులుకూడా తమ షాపులు మూసివేశారు. స్టోన్‌హవస్ పేటలో 3, 3 షాపులు దోపిడిచేసినారు. 'న్యూటాకీస్'వద్దకూడా దోపిళ్లుజరిగినవి. అచట పికెటింగు తీవ్రంగా జరుగుతూవుంది. స్టవనస్ పేటలో తగులబెట్టినారు అందుచేత వారు అచట వదలివేసి రావలసి వచ్చినది.

హుమాయూన్ సాహెబులవారు పులివేషములు నిషేధించలేదు. కిరంతుల్లాగారు రెండుపక్షాలవారిని కఠినంగా మందలించినాడు. కలెక్టరు స్వయముగా ఏమీ సూచనచేయలేదు. మత ఉత్సవములు మాత్రము మసీదులవద్ద పోవలెనని మహాసభవారు సూచించిరి.

(మిగతా వివరాలు వచ్చేదఫా)

ప్రతిచోట ఏజెంట్లు కావలెను.

సాకరియా సుగంధ వక్క పొడిని సదా వాడుడు.

ప్రతిచోట ఏజెంట్లు కావలెను.

వేగూరు సమ్మె.

కోవూరుతాలూకా వేగూరుగ్రామంలో నెల క్రింద వ్యవసాయకూలీలసమ్మె ప్రారంభమైనది. 2000 మంది కూలీలు అన్నికులాలవారు సమ్మె చేశారు. ఎక్కువ కూలి అడిగారు. ఇయ్యనందున సమ్మె చక్కగా చేశారు. కావలి సర్కిల్ ప్రత్యక్షమైనాడు పిలిచి పిలచి పిలవకనుకుపే. ఈలోగా రాజీ ప్రస్తావన జరిగింది. కోవూరు తహసీలుదారు చాలవరకు నిష్పక్షపాతంగా విచారించి తుదకు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు సూచించిన అన్ని షరతులు ఉభయపార్టీలు ఒప్పుకున్నారు. మొత్తంమీద కూలీలుకోరిన అన్ని విషయములు అంగీకరించబడినవి. రాజీ చేవ్రాలుకు 1 గంటముందు సమ్మెనాయకులు కె. రాజగోపాలురెడ్డి, యం. బాలసుబ్రహ్మణ్యంగార్లను అరెస్టు చేసిరి. అరెస్టుకాగానే రాజీమాటలను జరుపుటకు వీలుండదని వాదించినందున వారిని రాజీ అనంతరం వదలిపెట్టిరి. రాజీషరత్తులలో విధిలేక ఎక్కువ వసతులకు అంగీకరించినామనే వ్యథ పెద్ద రైతులను బాధించినట్లున్నది. పొన్నలూరు రమణారెడ్డి (వి. యం.) 12 మందిమీద రాజీఅయిన వారంలోగానే "గ్రామంలో కొట్లు దోపిడీ చేయ యున్నారని రిపోర్టు పంపినాడు. అందుమీద సర్కిల్ 12 మందిని ఫలానికేసు నేరం అని లేకుండా అరెస్టుచేసినాడు. అందరిని జామీను మీద వదిలినారు. చార్జిషీటు పెట్టనేలేదు. మరల గ్రామమువసబు రిపోర్టులు. మరల 14 తేదీన బాలసుబ్రహ్మణ్యం, తాండ్ర కృష్ణయ్యగార్లను సర్కిల్ అరెస్టుచేశారు.

నేర్యగాండ్లు ఇప్పటికి 15 రోజులకు పైగా తాము పనిచేసినా జీతం ఇవ్వలేదనియు నెపం కూలీలమీద పెట్టి రాజీషరతులు తప్పించుకోందామని రైతులు ప్రయత్నిస్తున్నారనియు కూలీల వాదము. సర్కిల్ రాజగోపాలరెడ్డిఇల్లు సోదా గుంటలో సోదాచేస్తే ఏమీ చిక్కలేదు. దేవళ్ల సుబ్బరామిరెడ్డిగారు, పొన్నలూరు రమణారెడ్డిగార్లు అధికార్లచుట్టూ కార్లువేసుకొని తిరుగుచున్నారు. ఇందులో కొందరు మధ్యవర్తులు ప్రవేశించారు 14 తేది డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుగారు కూడ గ్రామానికి వచ్చారు. మాలలు బెదిరి పిలిస్తే రాలేదని కోపపడ్డారట.

300 మంది మాలలు 15 తేది అధికార్లను దర్శించడానికి వస్తే డిస్ట్రిక్టుకలెక్టరువారి దర్శనం కాలేదు.

ఆ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు ఎందుకండీ అన్ని పార్లు ఆవూరికి పోవడం? —ఓ. వి.

నెల్లూరు రెవిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరువారి కోర్టులో

R S. No 45/1941

యం. ఖాజామొహిద్దీన్ సాహెబ్ ట్రస్టి సుమ్మటంబమకీరు - కేవాదాయం రొమ్మెపేటు-సాకిన్ అనుమసముద్రంపేట ఆత్మకూరుతాలూకా. } వాది

and

షేక్ దావల్ సాహెబు కుమారుడు మదారుసాహెబ్-సాకిన్ పెద్దసాటీర్ పురం ఆత్మకూరుతాలూకా } ప్రతివాది

ఈనెంబరు వాది ప్రతివాదిమీద పెద్దసాటీర్ పురం గ్రామంలోని 140/20 నెంబరు పట్టా భూములమీద 1347-48-49 ఫసలీలుకు రావలసిన శిస్తుమొత్తం రు 18-14-7 లకు యీదావా వేసియున్నారు. ఈదావా ప్రతివాదికి నోటీసునిమిత్తం 4-11-1941 తేదికి వాయిదా వేసియున్నారు. గనుక యిందునుగురించి ప్రతివాదికి యేమైనా ఆక్షేపణలున్నయెడల సదరుతేదిన కోర్టుకుహాజరై తెలుపుకోవలసినది. లేనియెడల ప్రతివాది పరోక్షమందు ఈదావా తీర్మానమగును.

అనుమసముద్రంపేట 17-10-41 } ఖాజామొహిద్దీన్, వాది.

ఒక కప్పు టీ తో

నూతనోత్సాహము పొందుము

★

'టీ' మేలయిన పానీయమని ప్రశంసింపబడినది. నర్సూస్ టీ అన్ని పానీయములలో శ్రేష్ఠమయినది.

★

నర్సూవారి ప్యాకింగులలో పేలుకరకము వరకు కలదు. ప్యాకింగులు, వెలలు అతి సరసమయినవి.

నర్సూస్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ కో

సేలం

దక్షిణ ఇండియా అంతటను బ్రాంచీలు కలవు.

ఉల్లాసమునిచ్చు ఉత్తమ పానీయము.

T G-N 2

ఇప్పటికి షుమారు రు 20000 లు వరకు బహుమతులు పంపిణీ చేసియున్నది.

?

ఆంధ్రపజిల్ సంస్థలలో ప్రాముఖ్యత వహించిన

బాలభారతీ పజిల్సు, గుంటూరు.

ప్రస్తుతము పజిలు నె 26 రులో

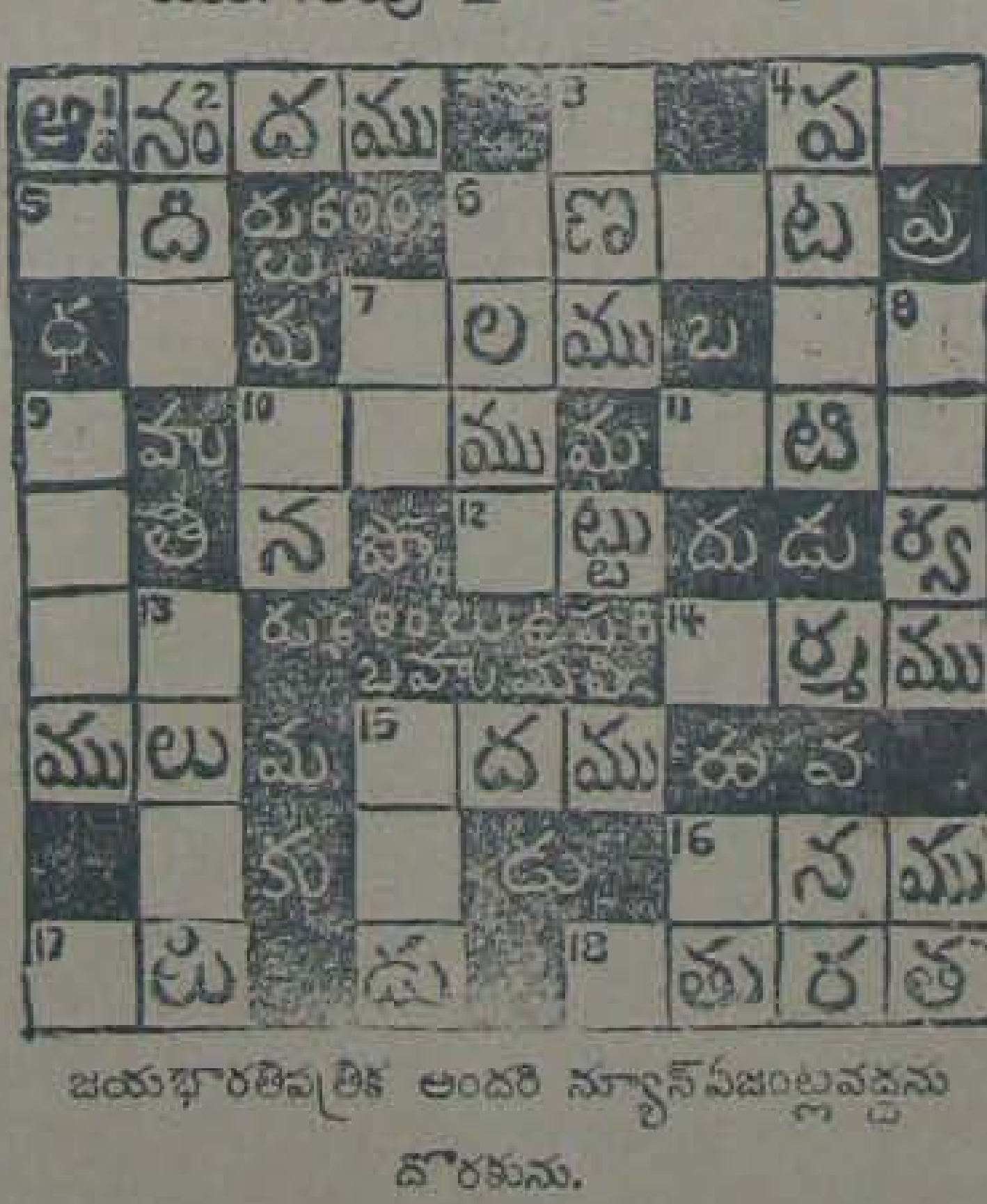
రు 1000 లు బహుమతులు

ప్రవేశరుసుము చ 1-కి 0-4-0 మాత్రమే. లేదా రు 1-0-0 కు జయభారతి పత్రికలోని 5 చదరములు పంపవచ్చును.

ముగింపు 4—11—41

ఆధారములు (అడ్డము)

1. ఎక్కువ సులువగు బాలభారతి పజిల్సులో...ను పొందుము. (ఆనందము) 4. మనుజుడు సాధారణముగా లేన...చే విచక్షణ చేయబడును. (ధని, పని) 5. ఏఱు. (నది) 6. పెద్దలకిది సహజ గుణమేమో! (నణగుట, నణకుట) 7. సామాన్యముగా జయమునకిది కారణము కావచ్చును. (కాలము, బలము) 10. ...గలవాని చెంతకరుగుటకు జంకనేల? (స్వాగము, వాకము) 12. కవిత్వముయొక్క...ను బట్టి కవియొక్క సమర్థతనుభావింతురేమో! (పట్టు, గొట్టు) 14. ఎవరికి తగిన...వారికుండుట సహజము. (మర్మము, ధర్మము) 15. వుత్సవ సమయమున కోవిలవద్ద జనులు ఎంత...గానుందురు. (అందము, మందము) 16. పోయిన...సాధారణముగా రాదు. (ధనము, దినము) 17. నీరు పైనుంచి ...గా ప్రవహించుట సహజము. (త్రాలు, హ్రాలు) 18. ఒక్కొక్క పనికి...ఎక్కువ అవసరము (ఆతురత, చతురత)

జయభారతిపత్రిక అందరి న్యూస్‌ఏజంట్లవద్దను దొరకును.

ఆధారములు (నిలువు)

1. ఆజ్ఞ. (ఆన) 2. కూతురు. (నందిని) 3. దీని పోషక కమగొనుటచాలాకష్టము. (ప్రాణము, రణము) 4. డేరా. (పటకుటి) 8. ఇదిగల్గినవ్యక్తి ఒక్కొక్కపనిని చాలా సులువుగా సాధించుకొనునేమో! (విశ్వగ్యము, చాతుర్యము) 9. ...పోయినవారు కొన్ని సమయములలో గుర్తింపజాలనట్లుందురు. (ఆరోగ్యము, ఐశ్వర్యము) 10. ఇది ఒక్కొక్కప్పుడు ఎంత విసుకట కల్గించును. (వాన, స్నాన) 11. లక్ష్మి. (శ్రీ) 13. కొందరు స్త్రీల ... కొన్ని సమయములలో పురుషులచే నెంతో చులకన చేయించును. (పలుకులు, అలుకలు) 15. ఇట్టివానికి సహాయము చేయుట మంచిదే. (అంధుడు, మందుడు)

వివరములకు:— కె. హనుమంతరావు, సోల్‌ఏజంటు, రైల్వేరోడ్ - నెల్లూరు

రత్నపురుష లేహ్యాం.

ఏకారణంచేత వచ్చిన శుక్లనష్టమైనను తగ్గించి బలము నిచ్చుటకు మా లేహ్యాం ప్రసిద్ధి పొందినది. నెలరోజులకు వచ్చు డబ్బీ పోస్టు ఖర్చు సహా రు 2-8-0.

వసంత కుసుమాకరం

అతిమూత్రవ్యాధులు, మేహములు, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులు పోగొట్టును. కు. రు 16 లు.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము (తూ. గో.)

ఉచితం

మునీశ్వరులమహిమలకు అంతరాయము లేనేలేదు మహాశక్తిపూజవలన తెలుపబడు ఏ 5 ప్రశ్నలకైనను జవాబులకు రు 1-4-0. సర్వసిద్ధికి కవచము నకు పూజాఖర్చు రు 1-0-0 పరక్కువకాశంగా పంపవలెను. 'ఋషీశ్వరుల మహాత్మ్యం' అను పుస్తకమును అనుసరింపుడు-ఉచితం. ముద్రింపవచ్చు.

శ్రీ మహాంకాళీ ప్రసన్నమందిర్, అనుజాలవలస. (విశాఖజిల్లా)

కంచెలు-బీళ్లు

వెంకటగిరి జమీన్‌లో ఘోరాలు

రావిపాటి మహానందచౌదరి

నెల్లూరుజిల్లా రైతుసంఘ కార్యదర్శి ప్రకటన.

—కురిచేడు 15:

వెంకటగిరి జమీందారీలో కంచెల యిజారా పద్ధతులు చాలా ఘోరంగావున్నవి. అనాదిగా రైతులకున్న హక్కులు గడ్డి, కంప, కట్టె, రాయి వగైరా ఉచితంగా తెచ్చుకొను హక్కులన్నీ నశించాయి. తర్వాత జమీందార్లు ప్రజలపై వత్తిడి తెచ్చి లోబరచుకొని అనాధీనభూములన్నిటినీ కంచెలక్రింద ఏర్పరచి పుల్లరిపద్ధతి అమల్లో పెట్టారు. అప్పటినుంచి గ్రామాదుల్లో పలుకుబడి గల ధనవంతుని చేరదీసి యీ కంచెలన్నీ అతని నెత్తినబెట్టి, వలసినంతధనము సంపాదించ మొందలెట్టినారు. కొన్నిచోట్ల యిరు తెగలకు పోట్లు పెంచి పాటలు (Auction) పాడించి జాస్తి మొత్తాలకు కంచెల విలీయాపరుస్తూ వచ్చారు. కాని యీపద్ధతంతా వుత్తరాది తాలూకాల్లో జరుగుతూవచ్చింది. కాని దక్షిణాది తాలూకాల్లో యే గ్రామకంచెలు ఆగ్రామీయుల కిస్తూవచ్చారు. అదిన్నీ ఆ గ్రామాదుల్లో జాస్తి పట్టాభూములు గాని అనాధీనకంచెలు తక్కువ. ఎక్కడైనా కంచె వున్నదంటే ఆ గ్రామీయుల ఇష్టానుసారము లోగడ ఇచ్చిన మొత్తానికి తగ్గనిరేటుకు ఇస్తూ వచ్చారు. కాని ఇప్పుడు ఆ పద్ధతులన్నీ మాఫీచేశారు. అప్పుడే ఉత్తరాది తాలూకాల్లో పెద్ద కంచెలన్నిటినీ రిజర్వులు చేస్తామని, చిన్నవాటిలో వారి ఇష్టమొచ్చిన రేటుప్రకారం వసూలు చేస్తామని యెస్టేటు వుద్యోగులు ప్రయత్నించుకున్నారు.

యీపద్ధతులన్నీ ఎన్నో గ్రామాదుల్లో అమలుపెట్టారు. రిజర్వులు చేయుటలో, నీతిగాని, చట్టబద్ధము గానిలేదు. గ్రామ ముంగిటివరకు రిజర్వు హద్దుంచుట, అక్రిజర్వు లేకుండ చేయుట, గ్రామ వారముగా వుండురేట్లను రెంటికి, మూడురేట్లు హెచ్చించుట - తలమోపు కట్టెలను కూడా తెచ్చుకోనీకుండా చేయుట - యీలాంటివన్నీ అమల్లో వుంచుతున్నారు. వక్లేల (దర్శితాలూకా) నూతికంచెల్లో, వాటికి దాపునవున్న ఆవుల మంద గ్రామకంచెకు ఆ గ్రామీయులు దరఖాస్తు చేస్తే వక్లేలవారు తీసుకోంది గ్రామకంచె ఇవ్వమని నిర్బంధించుట, వారిమాటలు వినని వారిపై క్రిమినల్ కేసులు ఎన్నో జర్పుతామని బెదరిస్తూవున్నారు.

ఇక బీడుభూములవిషయాల్లో ఎప్పుడో పట్టా చేసుకున్న ఇతరులు పాలుకు దరఖాస్తుచేస్తే అసలు బీడుభూమి పట్టాదారు ఆభూమి వదలుకోవాలని లేకపోయినా గ్రామ హెచ్చు మెరక రేటును భరించాలని, పరితుండని చెప్పి బీళ్లంటిని పట్టాలనుండి తొలగించమని వుత్తర్వులంపారు. నోటీసులు పంపారు. ఎందరో కరణాలు బీళ్లతొలగించి పట్టాలు తయారుచేసి రైతులకందుటకట్టు చూశారు. కాని రైతులంత తెలివితక్కువతనంలో లేనందున మునసబులు, జమ్ములమడక, తాళ్లూరు, మక్కెన వారిపాలెం యింకాఎన్నో (దర్శి వగైరా తాలూకాల్లో) గ్రామాదుల్లో రైతులు పట్టాలు త్రిప్పి గొట్టారు. ఎన్నాళ్లనుండో అనుభవింపుచున్న ఈ నాటి హక్కులన్నింటిని ఇప్పుడు రద్దుచేయాలని ప్రొసాటు [illegible] అనుచితము.

కార్మికా!

ధరణికోట శ్రీరాం

కాలుసాచితె కాటికి
కార్మిక!
క్రుంగిపోతివె ధాత్రికి!

జీవరక్తము దులిపి
జీర్ణించి, క్షీణించి
జీవచ్ఛవంబవై
జీవితాశల మడిగి

కాలుసాచితె కాటికి
కార్మిక!
క్రుంగిపోతివె ధాత్రికి!

లేర! కార్మిక! నేలు
లేదు ఆర్థికజన్మ
చేవదాలిచి హక్కు-
లవని యార్జించుకో!

కాలుసాచగ నేలరా
కార్మిక!
ధాత్రిమరగగ నేలరా!

భగ్గుమను నీ కడుపు
బడబాగ్ని జ్వాలలో
వెలిగించరా జ్యోతి!
వీరాగ్ని రగిలించు!

ఎగురవేయర కార్మిక!
నీ ఝండా!
తగులవేయగ యాకలి!

——

గడచిననెలలో కురిచేడులోజరిగిన జిల్లారైతు మహాసభలో ఈవిషయాలన్ని సమగ్రంగా చర్చించాము. అప్పుడే జిల్లాకలెక్టరువద్దకు ఒకరాయబారము వెళ్లాలని తీర్మానించారు. ఆసభలో గనుక జిల్లాలోని రైతాంగమంతా దయచేసి ఆయాప్రాంతాల్లోవున్న ఫారెస్టు ఇబ్బందులు,- బీళ్లయిబ్బందులు మొదలుగునవి జమీందార్లకు సంబంధించినవి, సమగ్రరిపోర్టు తయారుచేసి జిల్లా రైతుసంఘ ఆఫీసుకు పంపకోర్తాము. నవంబరు నెల 23 తేది నెల్లూరులో అన్నిరిపోర్టులను రాయబారకమిటీ చర్చించి 24-11-11 తేది జిల్లాకలెక్టరుతో సంప్రతించి మెమోరాండము దాఖలు చేస్తారు. గనుక జమీన్ రైతులంతా ఈఅవకాశాన్ని జారవిడువక దయచేసి ఆయాతాలూకాల్లోవున్న ఇబ్బందులన్నీ ఈఆఫీసుకు తెల్ప ప్రార్థన.

——

యక్ష ప్రశ్నలు?

—✻—

(1) బహిరంగ వీధులలోనుండే మసీదులను అచటనుండి మరొక కాంతప్రదేశమునకు మార్చుకొనుటకు మహమ్మదీయమతం ఒప్పుకుంటుందా!

(2) మహమ్మదీయులకు గల ఆచారములవంటివి గాని, వేడుకలవంటివిగానీ, యింక లోకంలో ఎవరికినీ వుండకూడదని మహమ్మదీయుల మతము చెప్పుతుందా! ఇంగ్లండులో వుండే హిందువులు పులివేషాలు వేసుకొంటే, ఇంగ్లండులో వుండే ముసల్మానులు ఆక్షేపిస్తారా! బ్రిటీషుగవర్నమెంటు హిందువులమీద నిషేధాజ్ఞ జారీచేస్తుందా?

(3) ఎవరైనా భారతదేశంలోవుండే ముసల్మానుడు కానివాడు గడ్డంపెట్టుకొని, తలముండనం చేసుకుంటే అది ముసల్మానులు అంగీకరింపరా?

(4) దెబ్బలుతిని పోలీసుస్టేషనుకువెళ్ళిన ఖాదర్ ఆలీఖాన్ అనే బస్‌డ్రైవరును ఆసుపత్రికి తీసుకొనిపోయి డ్రస్సింగుచేయించి, సర్టిఫికేటు తెచ్చిన టౌన్ సబ్ఇన్‌స్పెక్టరుగారు దెబ్బలుతగిలి 24 గంటలు బాధపడుతు టించర్ ఐడిన్ఐనా ఇప్పించమన్న పాటూరు సుబ్బరామయ్యకు ఎందుకు ఇప్పించలేదో!

(5) యాకుబ్ హుసేన్‌సాహెబ్ గారు నెల్లూరుకి వచ్చినపుడు ముస్లింప్రజలు నల్లజండా లెత్తుకొని తిరిగినప్పుడు బెదరని నెల్లూరు పోలీసులు ఇప్పుడు బెదరడమెందుకో?

(6) హిందువులు మసీదులవద్ద మేళములు వాయించితే ఉగ్రుడయ్యే మసీదుదేవుడు రాజు పట్టాభిషేకానికి కత్తి, బ్యాండుతో వుత్సవం జరిగితే కబద్దారైనాడెందుకో, దెబ్బలంటే దేవుడికి కూడా భయంకాబోలు?

నెల్లూర్లో ఒకరకంగా, కందుకూరులో ఒకవిధంగా, కావలిలో ఇంకొకరీతిగా, గూడూర్లో ఒకమాదిరిగా, ఇందుకూరుపేటలో యింకో మోస్తరుగా జరిపించే యీనాటి ప్రభుత్వ విధానాన్ని నవాబ్ దర్బారందామా, వెంకటగిరి దివాణమందామా చెప్పండి?

ప్యారేభయా! ఈతప్పంతా నీదిగాదు; వాదిగాదు. మూడవ మిత్రుని కుట్రని తెలుసుకొంటే మనమిద్దరం భాయి భాయి అవుతాం.

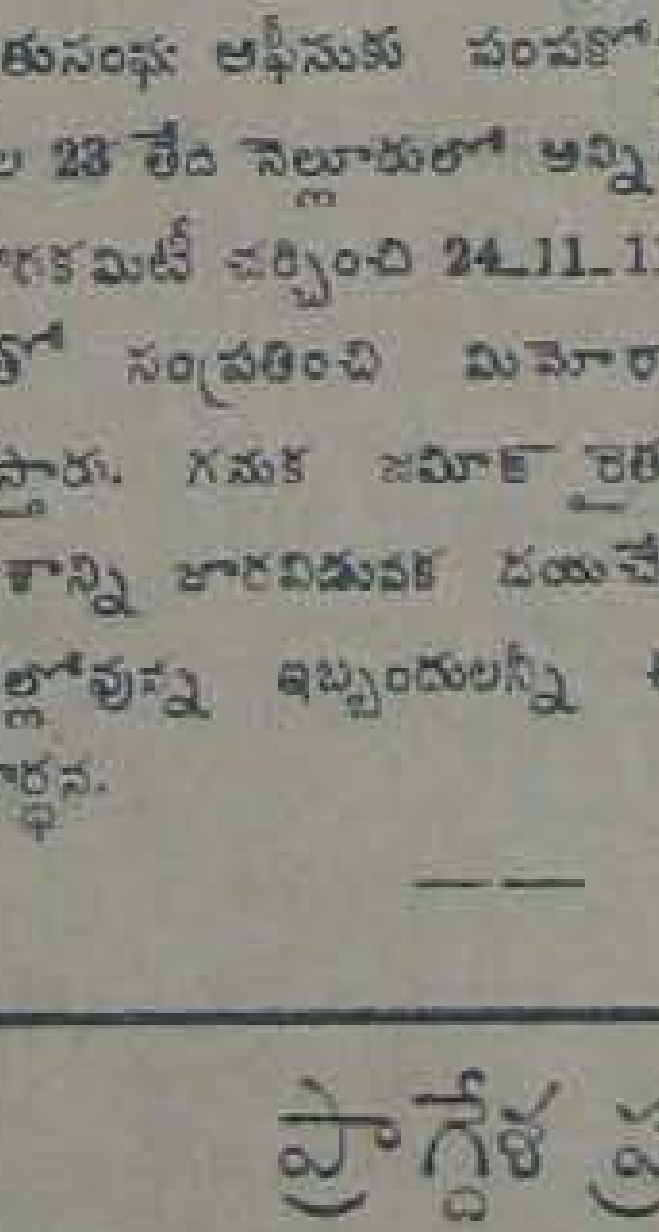
—కుమారాభాయి.

——

ఫిలిం స్టార్.

సై'కేతుతో' డిసెంబరునుండి ఒక తెలుగు మాసపత్రిక టి. వి. శాస్త్రిగారి సంపాదకత్వాన వెలువడుతుందిట.

ప్రాగ్దేశ ప్రముఖుని ప్రస్తుతి

లోధ్రకు మరియొక వినతి పత్రము.

కులాలంపూర్, మలయా,
22 మే 1941

కొన్ని సంవత్సరములుగ నాభార్య గర్భాశయ వ్యాధులచే బాధపడుచుండెను. అనేక ఔషధముల వాడితిని; కాని ఒకటీ గుణమీయలేదు. అదృష్టవశమున నా స్నేహితుడు - మీ ఏజెంటు - లోధ్రను వాడుమని సలహానిచ్చెను. నా ఆశ్చర్య సంభ్రమముకేమని నెల పియ్యను. లోధ్ర ఆమె వ్యాధుల నివారించి ఆమెకు సంపూర్ణారోగ్యము నిచ్చెను. అంతేకాదు, యిప్పుడామె సంతానవతి. (సం) యల్. వై. సి.

లోధ్ర

గర్భాశయరోగములకు దివ్యౌషధము - నిస్సంతానులకు వరప్రసాదము.

లోధ్ర అన్నిచోట్ల దొరుకును.

పక్షవాతమునకు-

ఎంతకాలంనుంచి ఉన్నా సరే!
ఎంత తీవ్రంగా ఉండినా సరే!
కాళ్లుచేతులు క్షీణించిపోయినా సరే!
ఈమందు వాడిన అమోఘంగా పని చేయును. పక్షవాత రోగులు వెంటనే యీమందును ఉపయోగించి ఈక్రూర వ్యాధినుండి విముక్తులుగండి.

వారం మందు 5—0—0

డాక్టరు బొమ్మా కేశవులు,
(పక్షవాత స్పెషలిస్టు) సంతపేట - నెల్లూరు.

డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి బెజవాడ (లేక) రాజమండ్రి

వారి యేక్రింది మందులు యీక్రింది వ్యాధులకు అమోఘముగ పనిచేయును.

ఆరోగ్యసుధ
సమస్త రోగ సవాయివ్యాధులకు 60 మా. 4-0-0

స్త్రీ సుధ
స్త్రీల సమస్త గర్భాశయవ్యాధులకు ,, 3-0-0

ఆనందసుధ
బలహీనత, సమస్త వ్యాధులకు 8 [illegible] 2-8-0

ప్రదరామృతము
స్త్రీల శ్వేతరక్తప్రదరములకు 60 మా॥ 4-0-0

ప్రమేహ సుధ
సమస్త శుక్రనష్టములకు 60 మా॥ 4-0-0

రక్తసుధ
చర్మవ్యాధులకు, రక్తవ్యాధులకు 60 మా॥ 4-0-0

దివ్యసుధ
గర్భిణీస్త్రీల సమస్తవ్యాధులకు 60 మా॥ 4-0-0

సర్వసుధ
ముష్టిమైథునము, నరములబలహీనతకు ,, 10-0-0

ఇంకను శాస్త్రీయముగు సమస్తాయుర్వేదౌషధములును, అత్యుపయోగకరములగు వైద్యగ్రంథములును దొరకగలవు. కేట్లాగు ఉచితం.

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి

పక్షవాత నివారిణీ ఫా.

మా "భువనేశ్వరి గుళికలు" (రిజిష్టర్డు) పక్షవాతం, రుద్రవాతం, చచ్చు, తిమ్మెర్లను త్వరలో గ్యారంటీగ కుదుర్చును. కా॥ కామాక్షయ్యగారి ఫోటో ట్రేడ్‌మార్కుగల ఔషధము మాత్రమే వాడుడు. యింతకుమించినది ప్రపంచములో లేదు.

8 రోజులకు ఔషధముల సెట్టు రూ. 6-0-0

కాకర్ల వెంకటప్పయ్య.
నేటివ్ డాక్టర్, పక్షవాత స్పెషలిస్టు.
183 కాకర్లవారివీధి, నెల్లూరు.

నమ్మకమయిన నగలవర్తకులు

గుండాల పేరారెడ్డి

చిన్నబజారు - నెల్లూరు.

మీకు కావలసిన నగలు సిద్ధముగా తయారు చేయబడి యున్నవి. లేనిచో ఆర్డరిచ్చినచో వెంటనే చేసి యివ్వబడును.

కుష్టు బొల్లి : వగైరా

కుష్టు, బొల్లి, మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స: కేటలాగు ఉచితం.
వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిష్టర్డు) ప్రొప్రయిటరు
జె. వి. రెడ్డి, గోపాలపురం తూ॥ గో॥ జిల్లా.

చలన చిత్రాలు

స్టుడియో వార్తలు

—✻—

మహాలక్ష్మీ స్టూడియోస్ వారి 'హరవిలాసం' గూడ త్వరలోనే రిలీజవుతుందని తెలుస్తున్నది.

★

సినిమారంగానికి వెళ్లిన "మధుర్రా" "పెంకిపిల్ల" "దీనబంధు" యీమూడు మాత్రం తిరిగి రాలేదని వార్త.

★

గజపతివారి "నారదసంసారం" త్వరలో ఆంధ్రదేశం రావటానికి మూటముల్లి కట్టుకుంటున్నారట.

★

శోభనాచల వారి "ప్రహ్లాద" చాలమట్టుకు అయినట్టు తెలుస్తున్నది.

★

రేణుకావారి సాంఘికచిత్రానికి యింకా నామకరణం చేసినట్టులేదు. సహజ సానుభూతి చేత సడలిపోయే నాగయ్యగారి నిర్మలహృదయంలో వుండే దీనజనఆర్తనాదాల ప్రతిబింబంగా వుండొచ్చు ఆచిత్రముయొక్క నామధేయంఅని వూహ.

★

భాస్కరావారు "విశ్వామిత్ర" సృష్టిచేస్తారట ప్రకాష్‌గారి దర్శకత్వాన.

★

జెమ్నీవారి రెండోచిత్రం అంటే కాంచనమాల నటించబోయేది "కృష్ణతులాభార"మని తెలుస్తున్నది. అయితే యిది ద్వితీయభారమన్న మాట.

★

'ఘరానాదొంగ' ఆంధ్రదేశంమీదికి ఉరుకుతున్నాడని ఆంధ్రులందరిని బందోబస్తుగా నుండమని రోహిణివారు హెచ్చరిస్తున్నారు.

వీరి 'ఆసెస్టరోగ్' అనేచిత్రం సగంవరకు పూర్తయినట్టున్నూ, 'అమృతహస్తం' షూటింగు కూడ ప్రారంభించారని తెలుస్తున్న.

★

శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ పిక్చర్సు

తొలిచిత్రం "తల్లిప్రేమ" తెనుగుగడ్డమీద విజయ దుందుభిని మ్రోగించాక రెండోచిత్ర నిర్మాణానికి సకలసన్నాహాలు జరుపబడుతున్నవి.

"సుమతి" ఇది రెండవచిత్రానికి నామకరణం.

భారతభూమి ఆదర్శ సతీమణులకు ఆటపట్టు. సతీత్వధర్మాన్ని సహనభావంతో నిర్వర్తించి మగని ప్రాణసంరక్షణార్థం ప్రకృతినికూడా గడగడలాడించి అజరామరంబైన కీర్తినిసంపాదించిన ఒకమహాసాధ్వి జీవితచరిత్రయే ఈచిత్రంయొక్క కథావస్తువు.

కథ పురాణకాలపు నాటిదైనా అధునాతన కల్పనా చాతుర్యంచేత ఆకాలపు శిల్ప కళావైభవాన్ని, సాంఘిక వాతావరణాన్ని ప్రస్ఫుటంగా చూపెడ్తుంది. నాయక - నాయికాభూమికలను పి. ఎస్. ఆర్. - ? ణ్ణాంబ నటిస్తారు. ఇతరపాత్రలన్నీ తను సమర్థులచేత నిర్వహింపబడతాయి.

హిందీ, తమిళ, కర్ణాటక చిత్రాలకేగాక కొన్ని తెలుగుచిత్రాలకుగూడ గానదర్శకులుగా పనిచేసిన శ్రీ హెచ్. ఆర్. పద్మనాభశాస్త్రిగారు, శ్రీ దినకరరావు, గానవాహినిని నూతనపోకడలతో మేళవించిన కర్ణాటకవాణిలో ఆకర్షణీయంగా నడుపుతారు. పాటలు: శ్రీ రైతాగోపాలంగారు వ్రాస్తున్నారు.

ఛాయాగ్రాహకుడు, కమాల్‌ఘోష్: శబ్దగ్రాహకుడు: పి. రంగారావు; 'జగమెరిగిన బ్రాహ్మ

మనవారు తీసిన ఇంగ్లీషు చిత్రం

—✻—

పిచ్చివలపుకంటే, ప్రణయమహోత్యానికే ఇందులో ప్రాధాన్యత

"రాజనర్తకి"

వాడియామూవిటోన్‌వారు 'రాజనర్తకి' (Court Dancer) అను ఇంగ్లీషు చిత్రాన్ని తీశారు. మనదేశస్థులు యింగ్లీషు చిత్రాన్ని తీయడం యిదే ప్రథమం. ఈ చిత్రం హాలీవుడ్ వాళ్ల చిత్రాలతో తులతూగకపోయినా సామాన్యమైన ఇంగ్లండు చిత్రాల కంటే బాగానే వుంది.

అయితే దీనిలోని విశేషమేమిటంటే: పురాతన కథకు స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యం, సమానత్వం అకుంఠితత్యాగం ఇలాంటి ఆదర్శాలతో మెరుగుపెట్టి- నల్లవాళ్లంటే అనాగరికులు - అడవి మృగాలు - బుద్ధిహీనులు - బానిసలు - అని నీచాతినీచంగా యెంచే తెల్లవాళ్లకు వారి భాషలోనే మా హిందూదేశం ప్రపంచానికంతకూ ప్రథమన్నుండి అన్ని విషయాల్లోనూ మకుటంవంటిదని నిరూపించుటకు- ముఖ్యంగా పవిత్ర ప్రేమంటే యెలాంటిదో ఆ ప్రేమను భద్రపరచే భరిణ- అమూల్య త్యాగం- ప్రపంచం పుట్టినప్పటినుండీ మా సొత్తు - మా తోబుట్టువు - అని చాటుటకు యీ చిత్రం ముఖ్యంగా వుద్దేశింపబడినది. ఇతర దేశాల్లో ప్రదర్శించుటకు ప్రయాణమౌతూ వున్నది. కాబట్టి వాడియామూవిటోన్‌వారు దేశానికి చేసినసేవ యింతని చెప్పేందుకు వీల్లేదు. చిత్రాలంటే కేవలం స్వార్థానికి- అంటే వెంకటేశ్వర మహాత్యం మాదిరి అర్థానికే కాకుండా ఆదర్శానికిగూడా ఉద్దేశింపబడితే ఆచిత్రాలు తీసేవాళ్లు పూజ్యులగుదురని మా నమ్మకం.

వాడియా మూవిటోన్‌వారికి మా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు.

ఇడుదు' వెంకటపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు ఈ చిత్రంయొక్క సంభాషణలను వ్రాస్తున్నారు. తెనుగుసినిమా పరిశ్రమరంగంలో ఎన్నోయేండ్లనుంచి పనిచేయుచున్న శ్రీ కడారి నాగభూషణంగారు ఈచిత్రంయొక్క దర్శకత్వాన్ని నిర్వహిస్తారు.

జెమినీ స్టుడియోలో కొద్దిరోజుల్లోనే ఈ చిత్రం శేమగానసమత్తానికి పోతుంది. తొలిచిత్రం కంటే ఈచిత్రాన్ని మరీ విజయోపేతంగా తీయడానికి కావలసిన సంరంజామంతా సమకూర్చుకోవడంలో చిత్రనిర్మాతలు నిమగ్నులై కృషిచేస్తున్నారు. —బులెటిన్.

*

ఘోర హత్య

రాజాగారి కుమారుడు పునస్సంధాన మహోత్సవంలో ఆనందపరవశుడై యుండగా హత్యగావింపబడ్డాడు.

నిందితుడు స్వయంగా కత్తిపట్టుకొని, మరణించిన రాజకుమారునివద్ద నిలబడియుండగా బంధించి కేసుపెట్టేరు. మహామంత్రి కుమారుడే ఆ నిందితుడు. తనస్వామిని చంపేటంతి మహాపాపాని కెట్లా ఒడిగట్టాడో?...విచారణ జరుగుతోంది. —"బులెటిన్"

*

పందలపాక చేనేత బట్టలు

—✻—

మామిల్లులో తయారగు ప్రశస్తమైన ఎల్లుబత్తినాలుతో, క్రొత్తరకం గళ్లషర్టింగు తానులు- అందమైన అంచుల పంచెల చాపులు - కండువాలు - సాదాతానులు - సీమగుడ్డలను మించి మాపరిశ్రమ ఫలితాన్ని తెలియచేసే అన్నిరకములైన చేతబట్టలను తయారుచేసి స్వల్ప ధరలకే విక్రయించుచున్నాము. దేశాభిమానులు మాబట్టలుకొని స్వదేశపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించండి. వివరములకు

దీ ఇండియన్ హేండ్-లూమ్ టెక్స్‌టైల్సుకంపెనీ,
పందలపాక- రామచంద్రపురం తాలూకా, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

నెల్లూరు జిల్లాకు మాయేజంట్లు:
శ్రీ బొండా రామకృష్ణయ్యఅండ్
కావలి నరసిములుగార్లు
హోల్‌సేల్ బట్టల వర్తకులు
స్టోన్‌హౌస్‌పేట :: నెల్లూరు.

చిత్తూరు, నార్తుఆర్కాడు జిల్లాలకు ఏజంట్లు
శ్రీ నంద్యాలం కుప్పుస్వామిశెట్టి
అండ్ సన్సు వారు
హోల్‌సేల్ బట్టలవర్తకులు, చిత్తూరు.

నకలుమందులను చూచి మోసపోకుడు.
40 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి జెందిన
దివ్యామృతము

అమృతాంజనము

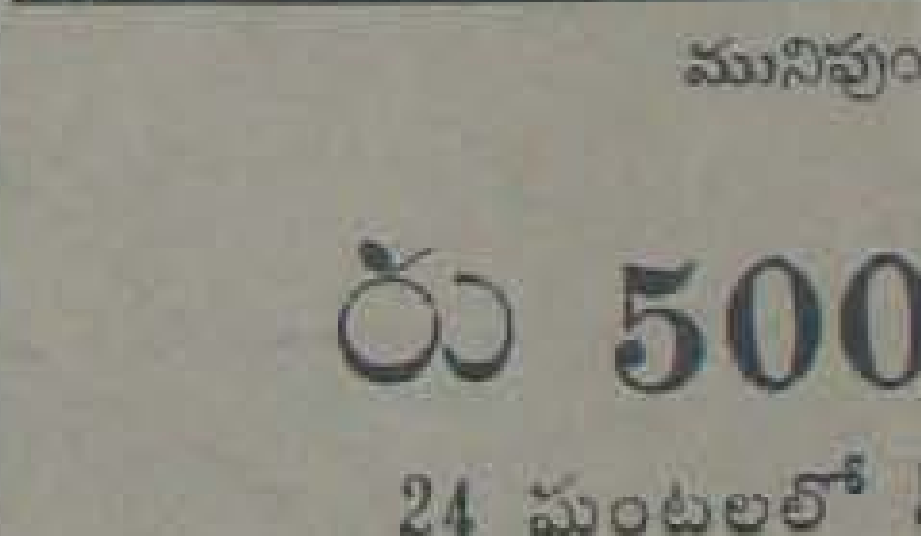

తామర మందు

సకల విధములైన చర్మ వ్యాధులను
రెండేపూతలతో
నిర్మూలము చేయును

నెల్లూరులో ప్రసిద్ధి గాంచిన యం. కె. కోరాగారి
దంతములు కట్టు ఆసుపత్రి.

కృత్రిమదంతములు ఒక్కొక్కటిగా గాని,
పూర్తిసెట్టుగా గాని కట్టబడును.
పండ్లు కట్టడమే గాదు, దంత - చిగుళ్ల చికిత్సగూడ చేయబడును. చెడినపండ్లు బాధలేకనే మనాయాసముగా తీసి వేయబడును.

డా॥ యం. కె. కోరా, ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

మునిపుంగవుని మహామహిమ.

రు 5000 బహుమతి

24 ఘంటలలో మీరు యౌవనులు కావచ్చును.

'గోల్డన్‌పిల్సు' అత్యద్భుతమైన శాస్త్రపరిశోధన. దీనిని సేవింప మొదలుపెట్టిన 24 గంటలలోనే 15 సం॥ల చిన్నవారగుదురు. ఆశ్చర్యమును కలిగించును. దేహదార్ఢ్యము, శక్తి, వీర్యమును. నీరసము, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, నిద్రపట్టకుండుట, మానసిక శారీరక బలహీనత మున్నగువాటి బాధపడుచుండిన మీకు క్రొత్త ఆశవున్నది. ప్రసిద్ధిగాంచిన యీమందు మీకు యౌవనపటుత్వమునిచ్చును. దీని అద్భుతప్రభావమును స్విట్జర్లండులో కొంక్కలపైనను, చెట్లపైనను వాడి చూచిరి. వాడిన ఆకులుగూడ మళ్లీ మామూలురంగుకువచ్చినవి. దీనిని సేవించిన ముఖలావణ్యము అవయవసౌష్టవము నాటికి నూరురెట్లధికమగును. వెంటనే 'గోల్డన్‌పిల్సు' సేవింపమొదలిడుడు మందు సేవించుటకుముందు మీముఖానికచూచి తర్వాత వారముతాలి తేడా గమనించండి.

హెచ్చరిక :- మా అద్భుతపరిశోధనలో ప్రభావములేదని ఋజువుచేయు యెవరికైనను రు 5000 లు రొక్కము బహుమతి యొసంగబడును. శ్రీ పురుషుల సేమ విజృంభించుటకు యింతకంటె వేరెవ్విలేవు.

30 దినాలు సీసా 5—0—0
15 దినాలు ,, 3—0—0

డా॥ ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోలు

నవంబరులో విడుదల

డిస్ట్రిబ్యూటర్స్:
ఫేమస్ ఫిలిం సర్క్యూట్,
నెల్లూరు.

దత్తమండలాలకు:
శ్రీ సత్యనారాయణ ఫిలిం సర్క్యూట్,
పేట, కర్నూలు.

వాణీ పిక్చర్స్, మైలాపూరు, మదరాసు.

Printer Publisher and Editor: N. V. Ramaiah, Zamin RyotPower Press, 168 Dandupari St, Nellore.